

NLKP AJALUGU

METOODILISED
JUHENDID JA
SEMINARIKAVAD

TALLINN 1970

17

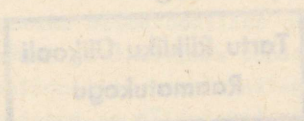
70419

TALLINNA POLÜTEHNILINE INSTITUUT

NLKP ajaloo kateeder

N L K P A J A L U G U

Metoodilised juhendid ja seminarikavad

ARHIIVKOGU 78:10

Tallinn

1970

ТАЛЛИНСКИЙ ПОЛИТЕХНИЧЕСКИЙ ИНСТИТУТ
Кафедра истории КПСС

ИСТОРИЯ КПСС
Методические указания и планы семинаров

На эстонском языке

2

Tartu Riikliku Ülikooli
Raamatukogu

78419

~~ARHIIVKOGU~~

Kolmas, parandatud trükk

Toimetuse kolleegium: H.Tiido (peatoimetaja),
J.Leede, A.Päss

Trükkida antud 14. VII 1970. Paber 60x84/16.
Trükipg. 5,25. Tingpg. 4,88. Tiraaž 1600.
TPI rotaprint, Tallinn, Koskla 2/9. Tell.341

Tasuta

E e s s õ n a

Käesolevas kogumikus avaldatud metoodilised juhendid ja seminarikavad on mõeldud Tallinna Polütehnilise Instituudi päevase ja õhtuse osakonna ning kaugõppeteaduskonna üliõpilastele obligatoorse distsipliini - Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei ajaloo õppimiseks.

Kogumiku koostamisel on lähtutud NSV Liidu Kõrgema ja Kesk-erihariduse Ministeeriumi poolt kinnitatud NLKP ajaloo kursuse programmi nõuetest. Arvestatud on ka teiste kõrgemate õppeasutuste, sealhulgas Tartu Riikliku Ülikooli ja Eesti Põllumajanduse Akadeemia kogemusi. Kogumikus on avaldatud Eesti Põllumajanduse Akadeemia NLKP ajaloo ja filosoofia kateedri analoogilise kogumiku üldmetoodilise osa autorite A. Tolki, J. Kalitsa, I. Ševtšuki ja O. Kivimaa töödest mõned osad, mis esitatakse redaktsiooniliste muudatustega. Käesoleva kogumiku kolmanda, parandatud ja täiendatud trüki väljaandmisel on kateedri kollektiiv ja toimetuse kolleegium arvestanud ka TRÜ NLKP ajaloo kateedrit saadud retsensiooni, samuti meie üliõpilaste ettepanekuid ja märkusi.

Seminarikavades ja teistes juhendites on püütud kajastada TPI kui kõrgema tehnilise õppeasutuse profiili, kuid nende kasutamisel õppetöös tuleb arvestada teaduskondade ja erialade spetsiifikat, õpperühmade taset, üliõpilaste huvisid ning partei ja riigi ette pidevalt kerkivaid uusi aktuaalseid sise- ja välispoliitilisi probleeme ning ülesandeid.

Kogumiku koostamisest võtsid osa kõik Tallinna Polütehnilise Instituudi NLKP ajaloo kateedri õppejõud.

Kateeder on tänulik kõigi märkuste ja ettepanekute eest, mida üliõpilased ja õppejõud antud kogumiku sisu ja struktuuri kohta teevad.

Dots. E. Mattisen,

NLKP ajaloo kateedri juhataja

NLKP AJALOO AINEST JA SELLE ÕPPIMISE
VAJADUSEST

Suure Lenini poolt rajatud Nõukogude Liidu Kommunistlik Partei on kommunismi ehitava nõukogude ühiskonna juhtivaks ja suunavaks jõuks, rahvusvahelise kommunistliku liikumise üheks väesalgaks. Oma tegevuses juhindub ta pidevalt arenevast marksismi-leninismi teooriast.

Marksism-leninism on looduse ja ühiskonna arenemise üldisi seadusi, sotsialistliku revolutsiooni võitu ja sotsialismi ning kommunismi ülesehitamise teid ja meetodeid käsitlevate teaduslike vaadete harmooniline süsteem. Marksismi-leninismi komponentideks on:

- 1) dialektiline ja ajalooline materialism, marksistlik filosoofia - teadus looduse, ühiskonna ja mõtlemise kõige üldisematest seadustest; töölisklassi ja kommunistlike parteide maailmavaate üldteoreetiline alus;
- 2) poliitiline ökonoomia - teadus ühiskondlikest tootmissuhetest (tootmise ühiskondlik kord) ja vastavaist majandusseadustest, mis juhivad materiaalsete hüvede tootmist, jaotamist ja tarbimist inimühiskonna arenemise eri astmetel;
- 3) teaduslik kommunism - teadus sotsiaalsest liikumisest, mis on suunatud kapitalismi likvideerimisele ja sotsialistliku ning kommunistliku ühiskonna ülesehitamisele.

Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei ajalugu on marksismi-leninismi teooria praktikas rakendamise ja selle edasiarendamise ajalugu. NLKP ajaloo ainet võiks defineerida järgmiselt:

NLKP ajalugu on marksism-leninism tegelikkuses ja arenemises, on teadus partei arenemise, tema poliitilise, ideoloogilise ja organiseeriva tegevuse, tema strateegia ja taktika seaduspärasustest. Avades inimkonna kapitalismilt sotsialismile ülemineku ajaloolise paratamatuse, näitab meie partei ajalugu veenvalt, et see üleminek on võimatu ilma

proletariaadi diktatuurita, ilma ühiskonna poliitilise juhtimiseta töölisklassi ja tema eesmise väesalga, marksistlik-leninliku partei poolt.

Nõukogude Liidu Kommunistlik Partei loodi V.I. Lenini juhtimisel XX sajandi künnisel, s.o. proletariaadi klassilähingute uue ajastu algul, millal ülemaailmne kapitalism jõudis oma arengu kõrgeimasse ja viimasesse staadiumi - imperialismi ning rahvusvahelise revolutsioonilise liikumise keskus kandus Lääne-Euroopast Venemaale. Töölisklassi eesrindliku väesalgana, kõigi Nõukogudemaa töörahvahulkade poliitilise juhina on Kommunistlik Partei sellest ajast kuni tänapäevani läbinud äärmiselt raske, kuid kuulsusrikka teekonna, saavutanud maailmaajaloolisi võite. Uue ühiskonna loomise tundmatute teede ja keerdkäikude esmasavastajana viis ta meie rahva komplitseeritud rahvusvahelistes tingimustes läbi kolme revolutsiooni sotsialismi täieliku ja lõpliku võiduni. Lüües tagasi rahvusvahelise imperialismi ja antikommunismi rünnakud, suunab ta edukalt kommunistliku ühiskonna ülesehitamist, teostab aktiivselt sotsialismimaade sõprusühenduse tugevdamise, maailma kommunistliku liikumise ja kõigi antiimperialistlike jõudude ühtekoondamise poliitikat.

Kommunistliku ühiskonna ülesehitamine on grandioosne ja väga mitmekülgne loominguiline protsess, mis nõuab igalt ühiskonnaliikmelt oskuslikku, visa, sihikindlat ja mõtestatud tööd.

Kõrgema kooli ülesandeks on ette valmistada hea kvalifikatsiooniga ja arenemisvõimelisi spetsialiste - tootmiskollektiivide juhte, kellel on avar teoreetiline, poliitiline ja üldkultuuriline silmaring, kutsumus ja vajalikud oskused ühiskondlikuks tööks. Meie spetsialistidele langeb suur kohustus uue ühiskonna inimeste kommunistlikul kasvatamisel.

Üliõpilaskonna ideelise kasvatuse keskseks ülesandeks on ühiskonnateaduste - NLKP ajaloo, dialektilise ja ajaloolise materialismi, poliitilise ökonomia ja teadusliku kommunismi põhjalik tundmaõppimine. NLKP ajaloo ja teiste ühiskonnateaduste õppimine relvastab üliõpilasi tervikliku teadusliku maailmavaatega - marksismi-leninismi teooriaga ning Kommunistliku Partei ja nõukogude rahva rikkalike ajalooliste võit-

luskogemustega. See aitab mõista ühiskonna arengu protsesse, meid ümbritseva elu nähtusi ning õigesti määrata ja hinnata oma isiklikku käitumisjoont.

NLKP poolt läbikäidud ajaloolise tee igakülgne tundmaõppimine kasvatab printsipiaalsust, kõrget ideelisust, sügavat austust meie rahva revolutsiooniliste ja internatsionaalsete traditsioonide vastu, ustavust Kommunistlikule Parteile ja sotsialistlikule kodumaale. Marksismi-leninismi teooria ja NLKP ajaloo omandamine aitab tõsta revolutsionilist valvsust ja võidelda edukalt kommunismi, sotsialismi, demokraatia, rahvusliku vabadusliikumise ning rahu poliitiliste ja ideoloogiliste vaenlaste vastu. Partei ajaloo sisuline tundmine annab ühtlasi ajaloolise analoogia alusel vajalikke teadmisi ja kasvatab võitlustahet meie arenevas ühiskonnas esinevate puuduste ületamiseks. Siinjuures on kohane meenutada Juhan Liivi sõnu: "Kes minevikku ei mäleta, see elab tulevikuta." Teiste sõnadega - rahvas, kes ei mäleta oma ajalugu, ei saa olla progressiivne, võitlev rahvas. Mitte asjatult ei ole antikommunismi poolt Nõukogude rahvaste vastu suunatava ideoloogilise rünnaku üheks eesmärgiks võtta ära meie rahvalt, eriti noorelt põlvkonnalt ajaloo revolutsioonilise mineviku pärand, teha ta relvituks.

Ajaloo praegust arenguetappi iseloomustab kapitalismi ja sotsialismi vahelise ideoloogilise võitluse järsk teravnemine. Antikommunismi propagandaparaat tegutseb üha intensiivsemalt, et nõrgendada sotsialistlike maade ja rahvusvahelise kommunistliku liikumise ühtsust, lahutada tänapäeva eesrindlike jõudusid ja õõnestada sotsialistlikku ühiskonda seestpoolt. Imperialism, eriti Ameerika Ühendriikide imperialism, kes elab üle tõsiseid vapustusi ning suuri läbikukkumisi sise- ja välispoliitikas, intensiivistab sõjalis-poliitiliste avantüüride kõrval üha rohkem poliitilist ja ideoloogilist õõnestustegevust sotsialistlike maade, kommunistliku, rahvusliku vabadusliikumise ja kogu demokraatliku liikumise vastu.

Neis tingimustes on eriline tähtsus lepitamatul pealetungivõitlusel antikommunismi ja kogu kodanliku ideoloogia ning selle igandite vastu, kõigi töötajate kommunistlikul

kasvatamisel ja kogu ideoloogilise töö tõhustamisel. NLKP ajaloo kursuse põhjalik ja loov tundmaõppimine on selle programmilise ülesande üks põhikomponente.

Kõrgemate koolide ja teaduslike asutuste ees seisvad ülesanded ühiskonnateaduste ja ideoloogilise töö valdkonnas on üksikasjalikult formuleeritud 1967.a. augustis avaldatud NLKP Keskkomitee otsuses "Abinõudest ühiskonnateaduste edasiarendamiseks ja nende osa suurendamiseks kommunistlikus ülesehitustöös" ning NLKP Keskkomitee teesides "V.I.Lenini 100. sünni-aastapäevaks". Need materjalid on programmdokumentiks kõikidele üliõpilastele, sest sotsialistlikus ühiskonnas peab iga spetsialist olema samaaegselt ka iseseisva mõtlemis- ja otsustusvõimega marksist-leninlane.

ÕPPETÖÖ KORRALDUS JA VORMID PÄEVASES JA ÕHTUSES OSAKONNAS

TPI päevase ja õhtuse osakonna üliõpilased õpivad NLKP ajalugu I ja II semestril, majandusteaduskonna kõikide erialade üliõpilased I, II ja III semestril. Õppesemestrite konkreetne tööjaotus ja maht määratakse kindlaks teaduskonna tunniplaanis ja kateedri poolt koostatavas kalenderplaanis. Mõlemad semestrid lõpevad eksamiga. Erandiks on majandusteaduskond, kus päevases osakonnas I semester lõpeb eksamiga, II semester arvestusega ja III semester eksamiga. Õhtuse osakonna majanduse erialadel õpitakse NLKP ajalugu II ja III semestril, kusjuures II semester lõpeb arvestuse ja eksamiga, III semester ainult eksamiga.

Üliõpilaste kohustuslike teadmiste maht NLKP ajaloos on kindlaks määratud NSV Liidu Kõrgema ja Kesk-erihariduse Ministeeriumi poolt kõrgematele õppeasutustele kinnitatud NLKP ajaloo kursuse programmis (NLKP ajaloo kursuse programm kõrgematele õppeasutustele. Tallinn, 1968 ja järgnevad väljaanded).

Ainekursuse programmi järgi tuleb peamist tähelepanu pöörata marksismi-leninismi klassikute tööde, NLKP kongressi-

de, konverentside ja Keskkomitee pleenumite otsuste, partei teoreetilise ja praktilise tegevuse ning rahvusvahelise töö-
lis- ja kommunistliku liikumise põhiprobleemide tundmaõppi-
misele.

NLKP ajaloo õppimise peameetodiks on iseseisev süstee-
mikindel töö raamatutega, mis eeldab kindlasti ka loetu
konspekteerimist. Kohustusliku kirjanduse miinimum on antud
käsoleva kogumiku seminarikavades, kusjuures selle üldmah-
tu, võrreldes kursuse programmis loetletuga, on kateeder
vähendanud. Kursuse programmi nende teemade õppimisel, mil-
les seminariõppusi ei toimu, tuleb juhinduda programmi vas-
tavate teemade kohta antud kohustuslikust kirjandusest.

Selleks et õigesti mõista marksismi-leninismi teooria
üht või teist teesi ja järeldust, NLKP teoreetilise ning
praktilise tegevuse sisu, tema ajaloo kogemuste ja õppetun-
dide tähtsust eri perioodidel, tuleb silmas pidada, milli-
seid konkreetseid tingimusi ja ajaloolist olukorda nad hõl-
mavad.

NLKP ajaloo tundmaõppimine eeldab historismi printsiibist
järjekindlat kinnipidamist, ajaloolise ja loogilise seose
ning ühtsuse mõistmist, täpselt piiritletud ajalooliste prot-
sesside, situatsioonide ja sündmuste konkreetset analüüsi.
Ajalugu ei tohi ilustada ega halvemaks teha sel teel, et tõs-
ta meelevaldselt esile mõni tsitaat või juhuslik näide. "Fak-
tid, kui neid võtta kui tervikut, nende seoses, on mitte ai-
nult "kangekaelsed", vaid tingimata ka tõestavat jõudu oma-
vad asjad. Faktikesed, kui need võetakse väljaspool tervikut,
väljaspool seost, kui need on katkendlikud ja meelevaldsed, on
nimelt ainult mängukannid või midagi veelgi halvemat." (V.I. Le-
nin, Teosed, 23.kd., lk. 262.)

Marksism-leninism ei ole mehaanilist pähetuupimist vajav
surnud kirjatäht, dogma, vaid kogu inimkonna ühiskondlikus
praktilas lakkamatult arenev ja loov õpetus, tõeline tegevus-
juhend kommunistlikele parteidele, töölisliikumisele, töö-
rahvale.

NLKP ajaloo ainekursuse sisuline omandamine eeldab seda,
et üliõpilane oleks võimeline iseseisvalt, loovalt ja sel-

gelt esitama, põhjendama ja hindama marksismi-leninismi teooria ning NLKP teoreetilise ja praktilise tegevuse, partei ning nõukogude rahva poolt läbikäidud tee ajalooliste kogemuste ja õppetundide väärtust kommunistliku ülesehitustöö konkreetsete ülesannete lahendamisel.

Aine põhjalikumaks omandamiseks ning vabariigi spetsiifikat ja TPI profiili arvestades on seminarikavades soovitatud ka täiendavat kirjandust. See on tarvilikuks abimaterjaliks referaatide koostamisel ja nende oponentimisel seminariõppustel.

Kõrgematele koolidele ei ole NLKP ajaloo õpikut veel välja antud. NLKP Keskkomitee Marksismi-Leninismi Instituudi väljaandel ilmub ulatuslik 6-köiteline "Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei ajalugu". Seni on ilmunud kolm esimest köidet (vene keeles), mis hõlmavad ajavahemikku 1883-1920. Partei ajaloost süstematiseeritud ülevaate saamiseks võib kasutada abimaterjalina ka õpikut "Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei ajalugu", mille parandatud ja täiendatud trükk ilmus 1969.a. Selle teose eestikeelne tõlge on ilmunisel. Raamatukogudest ja õppekabinettidest on võimalik laenutada ka viimastel aastatel üleliiduliste kirjastuste väljaandel ilmunud NLKP ajaloo loengukursusi (Курс лекций, I часть. Под редакцией проф. С. Мурашова, М., 1965; Лекции по истории КПСС. Выпуск первый, второй, третий. Под редакцией проф. Ф. Кретьова, М., 1965, 1966, 1968) ning NSV Liidu Kõrgema ja Kesk-erihariduse Ministeeriumi Ühiskonnateaduste Õpetamise Osakonna ja kirjastuse "Высшая школа" poolt kursuse programmi iga teema kohta brošüüridena väljaantavaid loengutekste "Материалы по истории КПСС". NLKP ajaloo, eriti selle leninliku etapi tundmaõppimisel on väärtuslikuks abimaterjaliks ka V.I.Lenini eluloo viimaste aastate väljaanded.

Ajaloo teaduse ja rahvusvahelise kommunistliku liikumise aktuaalsete küsimustega kursis olemiseks on soovitatav pidevalt jälgida ajakirju "Коммунист", "Вопросы истории КПСС", "Вопросы истории", "Проблемы мира и социализма" jt. Heaks abimaterjaliks on ka mitmesugused teatmeteosed: "NLKP teat-

шik", "Большая Советская Энциклопедия", "Политический словарь", "Filosoofiline leksikon" (1965), "Võõrsõnade leksikon" (1961), "Eesti Nõukogude Entsüklopeedia", "Küsimused ja Vastused" jt.

Partei ajaloo õppimisel on üldmetodoloogiliseks nõudeks ka üldise ja üksiku - üleliidulise (NLKP ajaloo) ja kchali-ku (EKP ajaloo) vastastikuste seoste käsitlemine. Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei ajaloo kursuse raames peab üliõpilane orienteeruma ka Eestimaa Kommunistliku Partei ajaloo põhiprobleemides, oskama üldteoreetilisi ja poliitilisi seisukohti illustreerida konkreetsete faktidega EKP ja eesti töörahva revolutsioonilise võitluse ajaloost ning vabariigi parteiorganisatsioonide, ettevõtete ja asutuste kommunistliku ülesehitustöö praktikast. Väärtuslikuks õppematerjaliks selles suhtes on "Ülevaade Eestimaa Kommunistliku Partei ajaloost" (I osa 1961, II osa 1963) ja ajakiri "Eesti Kommunist".

Kaasaegsed üha enam täiustuvad massikommunikatsiooni vahendid - ajakirjandus, raadio, televisioon jt. - pakuvad küllaldast informatsiooni, mis teoreetilise silmaringi sihikindla laiendamise alusel võimaldab üliõpilastel orienteeruda ka jooksvates sise- ja välispoliitilistes küsimustes. Informatsiooniallikate sihikindel kasutamine peab kujunema igapäevaseks harjumuseks.

Auditooriumis toimuva plaanipärase õppetöö peavormiks on loengud ja seminarid.

Loengul käsitleb õppejõud peamiselt kursuse programmis NLKP teooria ja poliitika, tema strateegia ja taktika sõlmküsimusi ning annab tarvilikke juhendeid vastava teema iseseisvaks läbitöötamiseks. Üliõpilaste ülesanne on mitte "loengul istuda", vaid aktiivselt jälgida esitatavat ning õppejõuga koos käsitletavasse probleemi sisse elada. Loengust saab maksimaalset kasu üksnes siis, kui neid konspekterida.

Seminarid eesmärgiks on üliõpilaste iseseisva tööga omandatud teadmiste kollektiivne süvendamine ja kinnistamine. Seminarid peavad soodustama ühtlasi aktiivse mõtlemisvõime ja kõneoskuse arendamist ning andma vajalikke kogemusi

oma teadmiste rakendamiseks praktikas, eriti propaganda- ja kasvatustöös tulevasel töökohal. Seminarid on poliitiliste teadmiste ja oskuste praktikumiks. Õppeplaan kohaselt on seminaridest osavõtt kohustuslik kõigi käesolevas juhendis ettenähtud seminariteemade ulatuses. Kui seminarides on võlgnevusi (puudumised või nõrk ettevalmistus õppuseks), siis eksamitele ega arvestustele ei lubata.

Seminariks ettevalmistumisel tutvuvad üliõpilased aegsasti õppuse kavaga. See annab ülevaate seminaril arutusele tulevate probleemide iseloomust ja materjalist, mis seminariks on tarvis läbi töötada.

Kohustusliku kirjanduse läbitöötamine tähendab selle süstemaatilist uurimist, mida tuleb teha juba sel ajal, kui toimuvad seminarile eelnevad loengud. Enne seminariks vajalike algallikatega tutvumist on otstarbekas vastav osa õpikust ja loengukonspektist läbi lugeda, et algallikatest paremini aru saada. Kohustuslik kirjandus tuleb konspekterida. Uute mõistete selgitamiseks peab kasutama teatmeteoseid.

Materjalide lugemine ja konspekterimine on alles seminariks ettevalmistumise algus. Ettevalmistus seminariks lõpeb sellega, et oma konsekti alusel kõigile õppuse kavas esitatud küsimustele vastused läbi mõeldakse. Õigesti teevad need üliõpilased, kes seminariks märgivad ära küsimused, mis ettevalmistamisel selgusetuks jäid, et neid ja endal tekkinud huvitavaid mõtteid õppusel esitada. Õppetöös selgitatakse ka kõiki küsimusi, mis tulevad mõne inimese poliitilisest mahajääрусest, vildakatest arusaamadest või mitteküllaldastest eeltadmistest.

Seminaril õppus algab avaliselt juhataja (õppejõu) lühikese sissejuhatusega arutluse organiseerimisest ja sellest, millistele probleemidele esmajoones tähelepanu pöörata. Arutlusel annavad üliõpilased käe tõstmisega viivitamatult märku soovist esineda sõnavõetuga, esitada küsimusi või teha täiendusi, märkusi ja parandusi. Hea seminar kujutab endast vaba vestlusega toimuvat loovatseltsimehelikku diskussiooni.

n i. Selle tähtsaimaks eelduseks on üliõpilaste põhjalik ettevalmistus ja aktiivne osavõtt tööst. Kõik üliõpilased peavad tähelepanelikult jälgima üksteise sõnavõtte ja neid läbitöötatud materjali valgusel kriitiliselt hindama. Et vastastikust tähelepanu mitte hajutada, tuleb vältida kõrvaltegevust sel ajal, kui teised esinevad sõnavõttudega. Üliõpilastel, kes mitmel õppusel ei ilmuta aktiivsust, jäetakse seminariõppused arvestamata.

Väga soovitatav on, et üliõpilased esitaksid asjakohaseid vaidlusküsimusi. See tõstab elevust, teritab mõtlemist ja süvendab mõistmist. Hea seminar kasvatab osavõtjates kommunistlikule moraalile vastavaid iseloomujooni, sealhulgas siirust, ausust ja julgust. Kui üliõpilaste-vaheline arutus ei anna täit selgust, aitab õige vastuse leida seminari juhataja, kes teeb seda õppuse lõpul. Samas antakse hinnang üliõpilaste tööle seminaril.

Iseseisvaks töötamiseks on üliõpilastel kasutada kõik vastavad tööruumid, eeskätt kateedri õ p p e k a b i n e t (kus on olemas tarvilik õppekirjandus ja teatmeteosed), ning TPI raamatukogu, samuti teised raamatukogud ja lugemissaalid.

Üliõpilaste iseseisva töö abistamiseks on kõigil õppejõududel graafiku järgi igal nädalal kateedri ruumes konsultatsioonid.

ÕPPETÖÖ KORRALDUS JA VORMID KAUGÕPPETEADEUSKONNAS. KONTROLLTÖÖDE JA KOLLOKVIUMIDE JUHEND

Kehtivate õppeplaanide kohaselt on kaugõppeteadeuskonna üliõpilased kohustatud omandama NLKP ajaloo kursuse I ja II semestri vältel (majanduse erialade üliõpilased II ja III semestril) NLKP ajaloo õppeprogrammiga (NLKP ajaloo kursuse programm, Tallinn, 1968 ja järgnevad väljaanded) kindlaksmääratud ulatuses.

Õppetöö põhivormiks on iseseisev töö programmis iga teema kohta näidatud kohustusliku kirjandusega. Marksismi-leninismi klassikute teoste, partei otsuste ja muu kirjanduse

alusel koostavad üliõpilased töökonseptsid. Kaugüliõpilaste abistamiseks on NLKP ajaloo igal semestril ette nähtud 12 tundi loenguid-konsultatsioonid (majanduse erialal 16 tundi), mis toimuvad kaugõppeteaduskonna poolt määratud aegadel. Peale selle toimuvad põhiküsimuste kohta raadioloengud, mille aja määrab samuti kaugõppeteaduskond.

I semestril (majanduse erialade üliõpilastel II semestril) tuleb üliõpilastel läbi töötada õppematerjal NLKP ajaloo programmi esimese üheksa teema (kaasa arvatud "Sissejuhatus") ulatuses, kirjutada kontrolltöö ja sooritada eksam talvisel eksamisessioonil (majanduse erialade üliõpilastel kevadisel eksamisessioonil).

NLKP ajaloo teine osa, programmi X - XVI teema, tuleb läbi võtta II semestril (majandusteaduskonna kaugõppijatel III semestril). Sama semestri jooksul tuleb kirjutada teine kontrolltöö või sooritada kollokvium ja anda eksam.

Kontrolltöö esitab üliõpilane kaugõppeteaduskonna dekaanati hiljemalt kaks nädalat enne eksamisessiooni algust.

Kontrolltöö teemaks võib olla üks käesolevas juhendis toodud päevase ja õhtuse osakonna seminaride teemadest, mis kuuluvad läbitöötamisele antud õppesemestri vältel.

Kontrolltöö tuleb kirjutada vastava seminariteema kohta antud kirjanduse põhjaliku läbitöötamise alusel, mahuga ca 20-24 õpilasvihiku lehekülge. Kontrolltöö peab lahti mõtestama kõik küsimused, mis on antud seminari kavas.

Üliõpilase soovi korral asendatakse kirjalik kontrolltöö kollokviumiga. Kollokviumi teema valib üliõpilane analoogiliselt kirjaliku kontrolltööga.

Kollokviumile ilmumisel esitatakse õppejõule antud teema kohta ettenähtud kohustusliku kirjanduse konseptsid.

Kollokviumid tuleb õiendada hiljemalt kaks nädalat enne eksamisessiooni algust. Eksamiperioodil kollokviume ja kontrolltöid vastu ei võeta. Kollokviume võtavad kateedri õppejõud vastu kateedris ja dekanaadis oleva plaani alusel. Tallinna üliõpilased õiendavad kollokviumi TPI NLKP ajaloo kateedris, Narvas ja Kohtla-Järvel elunevad üliõpilased aga sealsetes TPI konsultatsioonipunktides.

Kontrolltööks või kollokviumiks valitud teemades, nendega seotud probleemides ja küsimustes ning kirjanduses peavad üliõpilased näitama põhjalikke teadmisi ning oskust siduda partei teoreetilist ja praktilist tegevust kaasaegse sise- ja rahvusvahelise elu arenguprotsesside ning kommunistliku ülesehitustöö praktiliste ülesannetega.

Üliõpilased on kohustatud teadma ka põhilisi fakte Eestimaa Kommunistliku Partei ja eesti töörahva revolutsioonilise võitluse ajaloost, sealhulgas marksismi-leninismi idee levikust ja sotsiaaldemokraatliku organisatsiooni loomisest ning tugevnemisest Eestis, eesti bolševike tegevusest 1905.-1907.a. revolutsiooni ajajärgul ning 1917.a. Veebruarirevolutsiooni ja Suure Sotsialistliku Oktoobrirevolutsiooni ettevalmistamise ja läbiviimise perioodil, sotsialistlikest ümberkorraldustest Eestis 1917.-1918.a., Eesti Töörahva Kommunist, eesti kommunistlike kütipolkude ja eesti töörahva võitlusest välismaiste interventide ja sisemise kontrevolutsiooni vastu kodusõja aastail, Tartu rahu ajaloolisest tähtsusest, võitlusest nõukogude võimu taaskeshtestamise eest kodanliku diktatuuri aastail, 1924.a. detsembrülestõusust, 1940.a. revolutsioonist, sotsialismi ülesehitamise iseärasustest Eestis ning eesti rahva osast Suures Isamaasõjas ja EKP tegevusest kommunismi ülesehitamise ajajärgul. Eskätt tuleb kasutada EKP Keskkomitee Partei Ajaloo Instituudi väljaande "Ülevaade Eestimaa Kommunistliku Partei ajaloost" I ja II osa ning EKP ajaloo järgnevaid perioode käsitlevaid raamatuid ja brošüüre.

NÕUANDEID LOENGUTE JA KIRJANDUSE KONSPEKTEERIMISEKS

Loengu konspekterimine eeldab eelkõige üliõpilase pingesat kaasamõtlemist. Konspekterimiseks peab kogu loengut tähelepanelikult jälgima ja tegema kiiresti märkmeid, kusjuures kirja tuleb panna mitte kõik õpejõu sõnad, vaid kõik tema mõtted.

Et saavutada konspekteerimisel vajalikku kiirust, tuleb kasutusele võtta isikupärased lühendid. Üheks lihtsamaks võtteks on ainult kõige hädatarvilikumate sõnade kasutamine, kuna kõik pikad sõnad lühendatakse, näiteks "revolutsioonilised demokraadid" resp. rev. dem., "proletariaadi diktatuur" resp. prol. dikt. jne.

Täpselt tuleb loengukonspektis fikseerida kõik uued mõisted, definitsioonid, üldistused ja kokkuvõtted. (Kui loengus viidatakse kirjandusele, mis aitab käsitust süvendada, on alati otstarbekas autor, teos ja lehekülg konspekti märkida. See hõlbustab küsimuse iseseisvat uurimist.)

Nagu näitavad paljuaastased kogemused, omandavad aine põhjalikumalt ning seejuures vähema ajakuluga need üliõpilased, kes enne loengut tutvuvad õpiku või teiste õppe-abimaterjalide vastavate osadega. Psühholoogid on ka kindlaks teinud, et loengumaterjali unustamine väheneb mitmekordselt, kui üliõpilased loevad oma konspekti läbi samal päeval või lähematel päevadel pärast konspekteerimist. Seejuures on vaja kindlasti ära märkida konspektis need küsimused, mis jäid ebaselgeks ning vajavad täiendavat iseseisvat uurimist või mille kohta on vaja lisaseletust õppejõult järgmisel loengul, seminaril või konsultatsioonil.

Seminarikirjanduse konspekteerimine

V.I. Lenini teoste ning mitmesuguste parteidokumentide (kongresside ja konverentside resolutsioonid) tundmaõppimine ja konspekteerimine valmistab esimese kursuse üliõpilastele raskusi, sest keskkoolis olid põhilisteks õppevahenditeks õpikud. Marxi, Engelsi ja Lenini teosed ei ole õppevahendid, vaid need kasvasid välja klassivõitluse käigus, keerukas ja raskes võitluses tööliklassi ja marksismi vaenlaste vastu. Enamik neist sisaldab palju poleemikat. Nende sisu on väga mitmekülgne, kajastades Kommunistliku Partei tegevust kõigil elualadel.

Otstarbekast konspekteerimisest ettekujutuse saamiseks on tarvis tutvuda V.I.Lenini konspekteerimisviisidega.

Lühemate artiklite konspekti näitena (sel juhul on süsteemi huvides otstarbekas märkmeid teha punkthaaval) võiks kasutada V.I.Lenini teost "Proletariaadi diktatuurist" (Teosed, 30.kd., lk.75-83). Ühtlasi on see konspekteerimise eeskujuks nende artiklite puhul, kus tahetakse erinevaid seisukohti välja kirjutada võrdlevalt.

Pikema artikli konspekteerimise eeskujuna tuleb läbi lugeda V.I.Lenini "Toitlusmaksust" (Teosed, 32.kd., lk.307-342) ja seejärel V.I.Lenini brošüüri "Toitlusmaksust" plaan (sealsamas, lk.298-306). Need eeskujud näitavad ilmekalt, kuidas olulise äraütlemiseks saab konspektis kasutada vähesõnu.

Konspekteerimisel on tarvis silmas pidada, et konspekt peab peegeldama teose põhiideid ja nende põhjendamist autori seisukohast.

Abimaterjali konspekteerimine. Soovitav on kasutada mitmesuguseid sõnaraamatuid, näiteks filosoofia ja poliitilist oskussõnastikku, võõrsõnade leksikoni, entsüklopeedidaid jne.

Lugemise süsteem. Enne algallikate konspekteerimist tuleb eelkõige tutvuda NLKP ajaloo programmi vastava osaga, käesolevas juhendis toodud seminarikavaga ning läbi lugeda antud seminariteemat puudutavad õpiku osad. Vaja on tutvuda ka sama teemat käsitleva loengukonspektiga. See võimaldab algallikate tundmaõppimisel keskendada tähelepanu olulisematele küsimustele, mõista ühe või teise teose sisu ja tähtsust.

Konspekteerimisele eelneb tutvumine teose struktuuriga. Selleks tuleb vaadata, millistest peatükkidest ja osadest teos koosneb, läbi lugeda eessõna ja tutvuda kõite teadusliku aparaadiga (selgitavad märkused, mitmesugused lisad, nimede juhendid jne.).

Teose esmakordsel lugemisel peab ära märkima kõige olulisemad kohad ja mõtted. Alles raamatu teistkordsel lugemisel koostatakse läbimõeldud formuleeringutega lühike ja si-

sutihe konspekt. Suuremate kogemuste korral ning eriti lühemate ja sisult lihtsamate teoste puhul on võimalik kvaliteetse konspekti koostamine ka esimesel lugemisel.

Teksti analüüs. Lugemisel on tarvis tähelepanelikult jälgida autori mõtete arengut, ära märkida peamised mõtted ja faktid. Tavaliselt selgitab, põhjendab, tõestab autor iga teesi. Teesi sisu võib sageli olla väljendatud üheainsa lausega, kuid selle selgitamine, põhjendamine, tõestamine hõlmab mitmeid või koguni kümneid lehekülgi. Fraas, mis väljendab tekstiosa põhilist ideed, on kasulik alla kriipsutada.

Alles siis, kui loetud materjal on täiesti arusaadav ja olulisemad kohad ära märgitud, tehakse neist lühike konspekt. Konspekt kujutab lõppetappi töös raamatuga ega või mingil juhul muutuda raamatu teksti mehaaniliseks ümberkirjutamiseks.

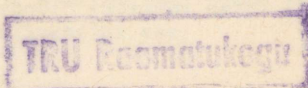
Konspekti vormistamine. Konspekt võib sisult hea olla, aga kui ta on kirjutatud rida-realt, ilma olulisema eraldamiseta, siis on üleminekut ühelt küsimuselt teisele raske eristada. Paremaks orienteerumiseks ja meelepidamiseks peab materjal vastama loogilisele ülesehitusele, sest siis on põhiküsimus ja selle põhjendus kohe näha. Olulisemad küsimused tuleb alla kriipsutada, erilise tähtsusega sõnad kirjutada suurte tähtedega ja juhtlauseid ümbritseda raamistikuga.

Konspekti kirjutamisel jäetakse 1/4 leheküljest vabaks märkuste ja täienduste tegemiseks.

Konspekti stiilist. Konspekterimisel pole oluline, kas sisu on edasi antud oma või autori sõnadega. Tähtis on telegraafilises stiilis ära öelda oluline. Aja ja ruumi kokkuvõtteks kirjutatakse sõnad tingmärkidega või lühendatult.

Konspekti algul tuleb alati ära märkida teose või artikli autor ja täpne pealkiri, ilmumisaeg, köide ja vastavad leheküljed.

Täpselt kirjutatakse välja definitsioonid ja üldistavad kokkuvõtted. Nii tsiteerimisel kui ka teoses toodud tähtsamate üldistuste ja hinnangute edasiandmisel oma sõnadega tuleb kindlasti ära märkida ka lehekülg.

Konspekti maht. Konspekti maht ja üksikasjalisus sõltuvad mitte ainult teose iseloomust ja komplitseeritusest, vaid ka üliõpilase eelteadmiste tasemest. Mida keerulisem on teos, seda üksikasjalikum peab olema konspekt ja, vastupidi, mida tuttavam on teos, seda kokkusurutum on konspekt. Konspekti koostamisel kujunevad igaühel välja oma võtted ja lähenemiskiisid, s.o. konspekti koostamine on individuaalne.

Konspekt kui õppevahend. Seminariõppustel kasutavad üliõpilased oma konspekti sõnavõtu toetuspinnana. Seejuures ei tohi sõnavõtja oma märkmetest kramplikult kinni pidada, sest seminaride üheks eesmärgiks on praktiseerida kõnelemisoskust. Sõnavõtt seminaril pole päheõpitu ülesütlemine. Seminar on arutus, milles iga sõnavõtja näitab, kuidas ta küsimusest on aru saanud.

Seminarikirjanduse hoolikalt koostatud konspekt võimaldab läbivõetud materjali eksamieelsetel päevadel kõige lähema ajaga korrata.

Esitame näitena V.I.Lenini teose "Mis teha?" I peatüki esimese osa põhiideede konspekti.

I. Dogmatism ja "kriitikavabadus"

a. Mida tähendab "kriitikavabadus"?

Möödunud sajandi lõpul kujunes rahvusvahelises sotsiaaldemokraatlikus liikumises kaks suunda: 1) revolutsiooniline ja 2) oportunistlik (revisionistlik). "Kriitikavabaduse" nimel astus viimane revolutsioonilise sotsialismi põhiideede vastu tegelikult kodanliku kriitikaga (lk.316). Avalik järeleandmine kodanlusele proletariaadi kahjuks on parempoolne oportunist. Läänes oli nende peateoreetikuks saksa sots.-dem. Eduard B e r n s t e i n, kes

- 1) eitas sotsialismi põhjendamise võimalust materialistliku ajalookäsituse alusel;
- 2) eitas vaesuse, proletariseerumise kasvu, kapitalistlike vastuolude teravnemist;
- 3) luges tühiseks "lõppeesmärki" - proletariaadi diktaatori;

4) väitis: liberalism ja sotsialism polevat põhimõtteliselt vastandlikud;

5) eitas klassivõitluse teooria kehtivust "rangelt demokraatlikus" ühiskonnas (lk.316).

Mida Eduard Bernstein teorias väitis, seda realiseeris prantsuse oportunist Alexandre Millerand praktikas: läks kodanlusega koostööle reaktsoonilise valitsuse liikmena.

Mõiste "kriitikavabadus" = oportunisti vabadus sots-dem-tias, sots-dem-tia muutmine r e f o r m i d e parteiks, vabadus juurutada kodanlikke ideesid sotsialismi (lk.317).

Esitatud näide võib konspekterimisoskusele kasuks tulla üksnes sel juhul, kui 1) hoolikalt loetakse läbi vastav materjal (V.I.Lenin, Teosed, 5.kd., lk.315-334), 2) algteksti võrreldakse tähelepanelikult siin esitatud konspektiga ja 3) antud konspekti võrreldakse üliõpilase varem kavandatud konspektiga.

Eespool toodut on tarvis rakendada juba e s i m e s e s e m e s t r i a l g u s e s t p e a l e, sest need kasulikud kogemused säästavad edaspidises töös aega ja tagavad ühtlasi materjali kindla omandamise.

REFERAAT JA SELLE OPONEERIMINE

Referaat kui aktiivne, iseseisvat mõtlemist ergutav õp-
pematerjali omandamise vorm on võitnud seminariõppuste ühe
koostisosana suurt poolehoidu. Nõutaval teoreetilisel ja me-
toodilisel tasemel ettevalmistatud ja ettekantud referaat aitab
üliõpilastel teha esimesi samme teadusliku uurimistöö
alal (ühiskonnateaduste sfääris) ning õpetab refereadiks tar-
vilikke materjale koguma, analüüsima ja üldistama. Heal ta-
semel ettekantud referaat ning sellele järgnenud küsimused
ja elav arutus aitavad kogu rühma aktiivsesse mõtlemisprot-
sessi kaasa tõmmata ja tõstavad seminari ideelis-kasvatusli-
ku mõju.

Referaadi ettevalmistamine, ettekandmine ja arutamine on
tulevasele spetsialistile teatud kooliks, mis annab talle ka-
sulikke kogemusi esinemiseks kollektiivi ees.

Referaat teenib seminari üldist eesmärki, aidates kaasa seminariõppuseks ettenähtud marksistlik-leninliku teooria tähtsate probleemide sügavamale, aktiivsemale läbitöötamisele ning ühe või teise olulise küsimuse täiendavate aspektide valgustamisele. Referaat võib näiteks käsitleda Kommunistliku Partei strateegia mõnda olulist võitlusülesannet antud ajaloolisel etapil, sidudes seda kohaliku konkreetse materjaliga. See lubab näidata Eestimaa kommunistliku organisatsiooni kui NLKP ühe võitlussalga tegevust vaadeldaval ajaloolisel perioodil (revolutsiooniline võitlus töörahva võimu eest, Suure Isamaasõja aastad, sotsialismi ja kommunismi ülesehitamise ajajärk jne.). Referaat võib aga käsitada ka mõningaid õppetöös üleskerkinud ja täiendavat läbitöötamist vajavaid küsimusi parteipoliitika aktuaalsetest probleemidest ning uusi teaduslikke avastusi ja seisukohti neis küsimustes.

Näitlikud referaaditeemad on esitatud seminarikavades, kuid sellega ei ole temaatika veel ammendatud. Õppeprotsessis võivad üles kerkida uued vajalikud teemad, mida õppejõud peab üliõpilaste õppekasvatusliku töö huvides otstarbekohaseks. Arvesse võivad tulla ka aktuaalse tähtsusega teemad, mida üliõpilasarühm esitab õppejõule.

Referaadi teema peab olema konkreetne, kindlapiiriline, et võimaldada küsimuse küllaldaselt põhjalikku käsitlust ettenähtud aja jooksul (10-15 min.). Liiga ulatusliku teema korral muutub referaat laialivalguvaks, paljude küsimuste pealiskaudseks loeteluks ega võimalda käsitletavat probleemi tarviliku põhjalikkusega ette kanda.

Referendid (samuti oponendid) nimetatakse tavaliselt vabatahtlikkuse alusel. Vajaduse korral teeb õppejõud ise vastava ettepaneku.

Referaadi ettevalmistamiseks on soovitatav anda vähemalt kuu aega. Mõnel juhul, kui tegemist on ulatuslikuma probleemi uurimisega, tuleks referaadi teema kätte anda juba õppesemestri alguses. Kui teema kujuneb välja õppeprotsessi ajal, jääb referaadi ettevalmistamiseks tavaliselt 1-2 nädalat.

Pärast teema kättesaamist asub autor referaadi plaani või kava koostamisele. Planiprojekti koostamisel on soovitatav konsulteerida seminari juhatava õppejõuga, kes annab üliõpi-

lasele nõu ja abi põhiküsimuste kindlaksmääramisel ning kirjanduse valikul. Tarviliku allikmaterjali suhtes tuleb referendil, oponentidel ja teistel seminarist osavõtjatel astuda kontakti NLKP ajaloo õppekabineti töötajatega. Ühiskonnateaduste ja poliitilise elu nähtuste uurijana saab referent oma võimeid näidata ulatusliku materjali kogumisel, tuua huvitavaid ja veenvaid fakte antud küsimuse valgustamiseks (ajalehed ja ajakirjad, ilukirjandus, kino, teater, kunst, praktilisest elust võetud näited jne.).

Referaadi ettevalmistamiseks ei piisa ainult vastava materjali läbilugemisest. Autoril tuleb loetud materjalist teha üksikutele lehtedele märkmeid (ülevaatlik kokkuvõte) ja väljavõtteid (tsitaatidena). Märkmed algallikatest (marksismi klassikud, parteidokumendid jne.) ja väljavõtted mitmesugustest teistest kirjanduslikest allikatest tuleb varustada viidetega nende päritolu kohta. Üleskirjutused tuleb referaadi plaanis ettenähtud punktide (põhiküsimuste) järgi varustada vastava märgiga ja seejärel süstematiseerida, seada õigesse loogilisse järjekorda. Eelnevalt on otstarbekohane läbi mõelda ja ära märkida, millisel kohal saab näitlikke vahendeid (diagrammid, skeemid, plakatid jne.) kasutada.

Kogutud ja süstematiseeritud materjal vajab marksistliku teooria alusel autoripoolset analüüsi, loomingulist läbimõtlemist ja teaduslikku üldistamist. Nii kujuneb terviklik referaat-ettekanne.

Pärast ettekande kuulamist esitatakse referendile tavaliselt küsimusi teoreetiliste seisukohtade täpsustamiseks või üleskerkinud probleemide selgitamiseks. Referent vastab neile küsimustele võimalikult lühidalt.

Edasi järgneb referaadi arutelu, mille muudab elavamaks ja sihipärasemaks oponeerimine. Juba varem, üheaegselt ettekande teema ja referaadi valikuga, tuleb määrata 1-2 oponenti (soovitav vabatahtlikkuse printsiibil), kes tutvuvad eelnevalt vastava kirjandusega ja (kokkuleppel referendiga) ettekande teksti või konspektiga. Oponendid esinevad pärast ettekannet lühikese sõnavõtuga (3-4 minutit), täiendades ja tarviduse korral täpsustades referaadi seisukohti. Sellega

aitavad nad omalt poolt kaasa elava, sisuka ja printsiipiaalse diskussiooni kujunemisele. Diskussioonis avaldavad ka teised üliõpilased arvamust referaadis esitatud või sellest tulenevate küsimuste kohta.

Pärast arutelu on autoril õigus lühikesele lõppsõnale.

Seminari lõpul teeb õppejõud kokkuvõtte, andes hinnangu referaadile, oponentide sõnavõttudele ja kogu toimunud diskussioonile.

Referaadi hindamisel arvestatakse eelkõige selle sisulist külge, teoreetilist ja meetodilist taset, üldistuste õigsust ning veenmisjõudu. Tähelepanu tuleb pöörata üliõpilaste esinemisoskusele, nende kõnekultuurile, mis eeldab kõigepealt:

a) kõnetehnika viimistletust (loogiline mõttekäik, argumenteerimisoskus, vaba esinemine, ladus, risustamata kirja-keel, ilmikas väljendusviis, selge, puhas diktsioon, häälevarude arvestamine jne.);

b) esinemiskultuuri (välimus, miimika, kehahoid, käte asend jne.);

c) oskust saavutada kontakt kuulajaskonnaga, kõita kuulajate tähelepanu, panna nad mõtlema, kaasa elama, arutlema.

Referaatide ettekandmise ja arutamise tase näitab rühma ühiskondlik-poliitilist aktiivsust ja küpsust. Ta on üks olulisemaid tegureid, mida peetakse silmas arvestuste sooritamisel ja eksamile lubamisel.

Mõnede referaatide puhul tuleks antud teemal jätkata uurimistööd ÜTÜ NLKP ajaloo ringis ning välja arendada see üliõpilaste võistlustöök.

ILUKIRJANDUSE, TEATRI, KINO JA KUJUTAVA KUNSTI KASUTAMISEST NLKP AJALOO ÕPPIMISEL

Kõik kunstiliigid võivad olulisel määral kaasa aidata NLKP ajaloo kursuse paremale tundmaõppimisele, rääkimata juuba sellest, et nad on asendamatud üldkultuurilise silmaringi laiendamisel.

Ilukirjandus kujutab kunstilises vormis nii inimsaatusi kui ka ajaloolisi sündmusi ja ühiskonna arenguprotsesse. Ta

rikastab lugeja teadvust, aitab õpitavat emotsionaalselt tunnetada ja seda paremini meelde jätta. NLKP ajaloo põhjalikumaks tundmaõppimiseks on ilukirjanduse kasutamisel tarvis:

1) silmas pidada NLKP ja EKP ajaloo seisukohalt olulisemaid fakte;

2) näha üldist olukorda - rahva meeleolusid, sotsiaalse ja rahvusliku rõhumise vorme ja olemust, klasside ja parteide võitlust, progressiivsete ja reaktsiooniliste jõudude taotlusi jne.

Romaanid, novellid ja luuletused avardavad tavaliselt sündmuste tausta. Nii näiteks käsitletakse töölisliikumise ja marksismi leviku algust Venemaal N.Tšernõševski romaanis "Mida teha?", N.Nekrassovi poeemis "Raudtee", A.Kuprini jutustustes jne. 1904.-1907.a. sündmused kajastuvad M.Gorki teostes "Ema" ja "Klim Samgini elu". A.Hindi "Tuuline rand" ja A.Üpiti "Põhjatuul" kujutavad aga põhiliselt töölisliikumise kasvu Eestis ja Lätis 1905.aastal.

Rahvusküsimuse probleeme analüüsib E.Vilde oma romaanides "Raudsed käed", "Mahtra sõda" ja "Kui Anija mehed Tallinnas käisid",

1917.a. revolutsiooni sündmused kajastuvad A.Bloki poeemis "Kaksteist" ja V.Majakovski poeemis "Hästi".

Mitmed kirjanikud on oma teosed pühendanud kollektiviseerimisele, sotsialistlikule murrangule külas. Nimetagem neist eelkõige Nobeli preemia laureaadi M.Solohhovi romaani "Ülesküntud uudismaa". Eesti kirjanikest on kollektiviseerimist ja sellega kaasnevat klassivõitlust käsitlenud H. Leberecht romaanis "Valgus Koordis".

Kirjanik B.Jassinski näitab romaanis "Inimene vahetab ketta" rahvussuhete kujunemist Nõukogudemaal kogu selle keerukuses.

Memuaarikirjandus, reisi- ja olukirjeldused pakuvad rohkesti faktilist materjali. Memuaarid on kasutatavad ka ajalooliste allikatena, näiteks J.Reedi "10 päeva, mis vapustasid maailma" ja N.Podvoiski "1917.aasta".

Teater. Teatrietendustes on tähtsal kohal diskussioon maailmavaate, moraali ja kasvatuse küsimustes. Heaks näiteks

selle kohta on V.I.Lenini isikuga seotud N.Pogodini näidendid "Kremlis kellad", "Inimene relvaga" ja "Kolmas, pateetiline". Teater annab tavaliselt rohkesti diskussiooimaterjali. Aktiivselt seminarilt aga diskussiooni oodataksegi. Peale selle huvitab teatrikülastajat, kes on autor, millist rahvust ta esindab, missugune probleemistik on autorile südamelähedane jne.

Kõik see aitab paremini mõista seda tööd, mida tehakse teatri kaudu partei rahvusprogrammi elluviimisel kultuuri valdkonnas ning rahvuskultuuride lähendamise ja vastastikuse rikkastamise alal. Ilma selliste täiendusteta kipub rahvusküsimuse käsitlemine ja partei osa kasvatustöö suunamisel jääma sageli deklaratiivseks.

Kino. Kõrge kunstilise tasemega ja sügava ideelise sisuga filmidel on suur tunnetuslik tähtsus ja tugev emotsionaalne mõju. Ajaloolist materjali aitavad omandada kroonika- ja dokumentaalfilmid.

Pärast filmi vaatamist on soovitatav korraldada arutelu. Heaks illustratsiooniks partei ja meie kodumaa ajaloo õppimisel on paljud kunstilised filmid, nagu "Lenin Oktoobris" ja teised filmid Leninist, "Kommunist", "Suur kodanik", "Vabatahtlikud", "Valitsuse liige", "Ballaad sõdurist", "Keegi ei tahtnud surra", "Parooli pole vaja", "Esimees" jne.

Paljud filmid on pühendatud rahvusküsimusele. Nimetagem neist "Alitet läheb mägedesse", "Üks kartul, teine kartul", "Aheldatud" jt.

Silmapaistvateks dokumentaalfilmideks on "Tavaline fašism", "Vene ime", "Ajaloo õppetund", "Kaamera süüdistab" jt.

Kujutav kunst. Kujutaval kunstil on kõige lühem tee inimese teadvuseni. Kunstiteoseid tuleb mitte ainult vaadata, vaid ka tunnetada ja mõista, siis jätab nähtu sügava mulje. NLKP ajaloo õppustel tuleb luua õhkkond, mis aitaks üliõpilastel süveneda õpitavasse teemasse. Samal ajal on tähtis, et üliõpilased oskaksid kunstiteose ideelis-kunstilist olemust lahti mõtestada. Näiteks aitavad paljud V.Serovi maalid, nagu "Maadekreet", "V.I.Lenini esinemine Soome vaksalis 3. aprillil 1917. aastal", ja teiste kunstnike teosed kaasa tervikliku mul-

je kujundamisele revolutsioonilise epohhi tähtsamatest sündmustest. 1905.a. revolutsiooni sündmusi illustreerivad G.Savitski maal "Lahing Presnjal" ja I.Ivanovi "1905.a. 18.oktoobri miiting", kollektiviseerimise ajajärku A.Valteri maal "Külakorrespondendi tapmine" jt.

Palju silmapaistvaid maale on loodud nõukogude rahva kangelastegudest Suure Isamaasõja päevil.

Soovitav on kasutada albumit "NLKP kujutatavas kunstis".

V.I.Lenini kuju kirjanduses ja kunstis

Eelseisvale õppeaastale annab erilise tähenduse V.I.Lenini 100. juubeliaasta äsjane tähistamine kogu progressiivse inimkonna poolt. Lenini isiku suurus, tema kuju, tema ürituse elulisus ja ideeline pärand on jäädvustatud paljudes romaani-des, jutustustes, näidendites, luuletustes, filmides, kujutatavas kunstis, memuaarides ja olukirjeldustes. Üliõpilased saavad edukalt kasutada Fr.R.Kreutzwaldi nim. Eesti NSV Riikliku Raamatukogu poolt koostatud bibliograafilist nimestikku "Elav Lenin" (Tallinn, 1969).

Ü T Ü NLKP AJALOO RING JA ÜLIÕPILASTE KONKURSITÖÖD

Kateedri juures töötab Üliõpilaste Teadusliku Ühingu (ÜTÜ) NLKP ajaloo ring, Selle liikmeteks on peamiselt I ja II kursuse üliõpilased. Iga NLKP ajaloo ringi liikmeks astunud üliõpilane valib endale õppejõu abiga teadusliku uurimistöö teema. Teemaks võib olla mistahes revolutsioonilise võitluse, kommunistliku partei, sotsialismi ja kommunismi ülesehitamisega seotud küsimus. Üliõpilase partei ajaloo alane uurimistöö kirjutatakse olemasoleva kirjanduse, perioodika, arhiivimaterjalide, vanadelt kommunistidelt või tööveteranidelt jne. kogutud mälestuste alusel.

Teema valinud üliõpilasele määratakse kateedri õppejõudu-

de hulgest juhendaja, kellega üliõpilane kooskõlastab kõik uurimistööd puudutavad küsimused.

Iga aasta märtsis-aprillis on Ü T Ü teaduslik konverents. Viimane kujuneb teaduslikust tööst osavõtivate üliõpilaste saavutuste üleinstituudiliseks ülevaatuks. Parimad üliõpilased esinevad konverentsil ettekannetega ja nende tööd esitatakse üliõpilaste teaduslike tööde konkursile.

Paralleelselt üliõpilaste teadusliku konverentsiga toimub referatiivsete tööde konkurss, mis erineb esimesest selle poolest, et tööde temaatika on kateedri poolt enne kindlaks määratud ning ühele ja samale teemale võib kirjutada mitu üliõpilast. Iga teema jaoks määrab kateeder õppejõu-konsultandi. Referatiivsetelt töodelt ei nõuta iseseisvaid teaduslike järeldusi ega avastusi. Tööd kirjutatakse olemasoleva kirjanduse alusel ja nad on referatiivse iseloomuga. Neis peab aga olema kasutatud kirjanduse kritiseerimise elemente ja teaduslikku analüüsi.

Parimaid konkursitöid (nii teaduslikke kui ka referatiivseid) premeeritakse. Konkursitööde maht on 20-25 masinakirja lehekülge.

Ü T Ü ring organiseerib mitmesuguseid huvitavaid üritusi, nende hulgas ekskursioone mööda Eesti NSV territooriumi, samuti väljapoole vabariigi piire.

Üliõpilaste osavõtt Ü T Ü NLKP ajaloo ringi tööst, samuti üliõpilaste teaduslike ja referatiivsete tööde konkursist aitab kaasa NLKP ajaloo kursuse paremale omandamisele ja üliõpilase üldisele arengule.

ARVESTUSED JA EKSA MID

Kehtivate õppeplaanide kohaselt lõpeb NLKP ajaloo kursus I ja II semestril eksamiga. Majandusteaduskonna osakonnas, kus NLKP ajalugu õpitakse kolme semestri vältel, lõpevad I ja III semester eksamiga ning II semester arvestusega.

Et NLKP ajaloos läbivõetav materjal on võrdlemisi ulatuslik, eeldab see semestri jooksul järjekindlat ja süstemaatilist iseseisvat tööd, aktiivset osavõttu loengutest ja se-

minariõppustest, ettenähtud algallikate konspekterimist, referaatide koostamist jne.

Eksamile lubatakse ainult need üliõpilased, kes on sooritanud semestri jooksul kõik seminarid, kontrolltööd ja referaadid vähemalt rahuldavale hindele ning on õigeaegselt enne sessiooni likvideerinud kõik võlgnevused (lüngad seminaridelt puudumise tõttu või mitterahuldavad esinemised, esitamata referaadid ja kontrolltööd).

Kui semester lõpeb arvestusega, saavad üliõpilased, kes on täitnud kõik eespool märgitud tingimused, arvestuse semestri pideva töö alusel. Mõjuvatel põhjustel (pikaajaline haigus vm.) tekkinud lünkade esinemisel võib õppejõud lubada üliõpilasel arvestuse sooritada täiendava vestluse korras kas kogu semestri jooksul läbivõetud materjali või mõne selle osa kohta. Üliõpilastele, kes semestri jooksul on näidanud väga häid teadmisi ja võtnud aktiivselt osa ÜTÜ tööst ning kelle referaadid on saanud kõrge hinnangu osaliseks või tulnud teaduslikul konverentsil ja konkurssidel auhinnalistele kohtadele, võib õppejõud panna eksamihinde ka jooksva töö alusel. Kõigil teistel, kes on eksamitele lubatud, tuleb eksam sooritada tavalises korras.

Eksamiks ettevalmistumisel peavad üliõpilased juhinduma NLKP ajaloo kursuse õppeprogrammist, kus on ära toodud partei ajaloo kõige olulisemad küsimused, milles eksaminandid peavad orienteeruma. Küsimuste õigeks mõistmiseks tuleb vältida tuupimist, tuleb püüda aru saada, teha endale selgeks iga mõiste, definitsioon, asjade olemus ja näha sündmuste omavahelisi põhjuslikke seoseid. Kogemused näitavad, et kõige otstarbekohasem on eksamiks valmistumisel uuesti läbi vaadata:

- 1) NLKP ajaloo ja EKP ajaloo ülevaate vastavad peatükid;
- 2) kursuse programmi teemade kohta kuulatud loengukonspektid (kui õpikus vastav peatükk puudub, tuleb alustada loengukonspektist);
- 3) algallikate konspektid ja vajaduse korral algallikad;
- 4) seminariõppustel tehtud märkused.

Selline tööviis annab tervikliku ja süvendatud ülevaate kogu teemast või probleemist. Eriti vajalik on see keerukate,

eksamil raskusi valmistavate teoreetiliste küsimuste (näiteks VSFTP agraar- ja rahvusprogramm, sotsialistliku revolutsiooni leninlik teooria, põllumajanduse kollektiviseerimine, rahulik kooseksisteerimine, NLKP ja rahvusvahelise kommunistliku liikumise strateegia ja taktika küsimused eri perioodidel jt.) selgitamiseks. Ühtlasi võimaldab see luua assotsiatiivset seost õppeprogrammi ja loetu vahel, nii et ainuüksi programmi tajumine aitab eksamil kogu materjali meenutada. On tuntud tõsiasi, et programmi oskuslik kasutamine annab vähemalt 1/4 eksamivastusest.

Eksamieelses õppimises on väga oluline õige ajajaotus. Algul tuleb kindlaks määrata, millised osad on tarvis esmajoonel läbi töötada, etksamieelne päev jääks õpikute ja konseptide ülelehitsemiseks, õpitu n.-õ. kinnistamiseks. Eksami eel on tähtis, kuidas konseptid, raamatud (muidugi isiklikud) ja muu vajalik õppematerjal on "sisse töötatud", et üksikute küsimuste tuum juba lehitsemisel silma paistaks.

Eksamieelsetel päevadel ei tohi tuupida õöpäev läbi. Õppimine peab vahelduma puhkepausidega (näit. 1 tund tööd, 10-15 minutit puhkust). Ei tohi unustada ka kerget sportimist, lühiajalist meelelahutust ja regulaarset einetamist. Kahjulikult mõjub õise puhkeaja kasutamine õppimiseks. Füüsiline ülepingutus, väsimus eksamilaua taga on sageli üks ebaedu põhjusi. Kui eksamil tullaakse puhanuna, on mõte erk ja suudetakse hästi kontsentreeruda, sest eksamil pole vaja loengul kuuldu või õpikust loetu sõnasõnalist ümberjutustamist, vaid iseseisvat sõnastust, mõtte kontsentreeritust ja tihedust. Eksamil tuleb lühidalt ja selgelt rääkida sellest, mida nõuab pilet (kui eksam toimub piletitega) või õppejõu poolt esitatud küsimus, kusjuures hindamise aluseks jääb see, kuidas on omandatud õppeprogrammis ettenähtud materjal ja kuidas suudetakse seostada NLKP ajaloo teooria küsimusi tänapäeva probleemide ja ülesannetega.

SEMINARIKAVAD JA KIRJANDUS

Teema: K.MARXI JA F.ENGELSI "KOMMUNISTLIKU PARTEI MANIFEST"

1. "Kommunistliku partei manifesti" ilmumise ajaloolised tingimused:

- a) töölisliikumise olukord XIX sajandi keskel;
- b) marksismi kolm allikat ja kolm komponenti.

2. K.Marx ja F.Engels:

- a) kapitalistliku korra tekkimisest, arenemisest ja paratamatust hukkumisest;
- b) proletariaadi ajaloolisest osast, proletaarse revolutsiooni ja proletariaadi diktatuuri paratamatusest;
- c) kommunistliku partei osast proletariaadi klassi-võitluses ning partei programmist ja taktikast.

3. "Kommunistliku partei manifesti" maailmaajalooline tähtsus:

- a) sotsialismi muutumine utopiast teaduseks;
- b) kommunismi muutumine tänapäeva kõige võimsamaks jõuks.

Referaadi teema

Kommunistide liidu ajalugu. I Internatsionaal ja selle ajalooline tähtsus.

Kohustuslik kirjandus

K.Marx ja F.Engels. Kommunistliku partei manifest. Tallinn, 1966.

V.I.Lenin. Marksismi kolm allikat ja kolm komponenti. Teosed, 19.kd., lk.3-8.

NLKP programm. Sissejuhatus ja I osa. Tallinn, 1965.

NLKP Keskkomitee teesid "V.I.Lenini 100. sünni-aastapäevaks". Tallinn, 1970.

Täiendav kirjandus

Ф. Энгельс. К истории Союза Коммунистов. Соч., изд. 2, т.2I, стр.2I4-232.

V.I.Lenin. Karl Marx. Teosed, 21.kd., lk.27-72.

V.I.Lenin. Friedrich Engels. Teosed, 2.kd., lk.1-13.

Мемуари- ja ilukirjandus

Воспоминания о Марксе и Энгельсе. Москва, 1965.

Г. Серебрякова. Прометей. Романтическая трилогия. Москва, 1963.

Г. Серебрякова. Предшествование. Москва, 1966.

L.Vidgop, J.Suhhotin. Suur ja liigutav sõprus. Tallinn, 1964.

P.Lafargue. Mälestusi Marxist. Tallinn, 1968.

Filmid

Kunstiline film "Eluaastad".

Dokumentaalfilmid: "Suure sõpruse leheküljed" ja "Unustatud leheküljed".

Diafilmid: "100 aastat I Internatsionaali asutamise päevast" (1964); "Karl Marx ja Friedrich Engels" (kahes osas, 1962); "Kommunismi loojad" (K.Marxi ja F.Engelsi muuseumi materjalide alusel) (1963).

Т е м а: V.I.LENINI RAAMAT "MIS TEHA?"

1. V.I.Lenini raamatu ilmumise ajaloolistest tingimustest:

- a) proletariaadi klassivõitlus Venemaal;
- b) sotsiaaldemokraatia arenemise kolm etappi;
- c) V.I.Lenin kahest suunast rahvusvahelises sotsiaaldemokraatias.

2. V.I.Lenin revolutsioonilise teooria tähtsusest proletariaadi klassivõitluses:

- a) proletariaadi klassivõitluse kolm põhivormi;
- b) stiihilisusest ja teadlikkusest töölisliikumises;
- c) sotsialistliku teadlikkuse tekkimisest ja selle viimisest töölisliikumisse ning kodanliku ideoloogia vastu võitlemise vajalikkusest.

3. V.I.Lenin sotsiaaldemokraatlikust ja treidjunonistlikust poliitikast, tööliklassi kui ülddemokraatliku liikumise juhi poliitilisest kasvatuses.

Referaadi teema

1. Proletariaadi majanduslik võitlus kapitalistlikes maades.
2. Tänapäeva kodanluse ja reformistliku ideoloogia kriitika.

Kohustuslik kirjandus

V.I.Lenin. Mis teha? Teosed, 5.kd., lk.309-480.

V.I.Lenin. Marksism ja revisionism. Teosed, 15.kd., lk.15-25.
NLKP Keskkomitee teesid "V.I.Lenini 100. sünni-aastapäevaks".
Tallinn, 1970.

Täiendav kirjandus

Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei programm, II osa, V alajaotus. Tallinn, 1963.

Ülevaade NLKP ajaloost. Tallinn, 1967 ja 1969, lk.49-52.

Vladimir Iljitš Lenin. Elulugu. Neljas peatükk. Uut tüüpi proletarise partei eest (1900-1904). Tallinn, 1961, lk.70-111.

Ilukirjandus

Л. Островерх. Буревестники. Роман. Москва, 1957.

M.D.Sokolov. Sädemed. Tallinn, 1957.

Filmid

"Partei lipp", "Siit algas Iskra".

T e e m a: VSDTP II KONGRESS. PARTEI ESIMESE PROGRAMMI VASTUVÕTMINE

1. Marksistliku partei ülesehitamise leninlik plaan. Oportunistlike "ökonomitide" paljastamine organisatsioonilistes küsimustes V.I.Lenini poolt.
2. VSDTP-II kongress, tema koosseis ja peamine ülesanne.
3. V.I.Lenini ja tema poolehoidjate võitlus partei revolutsioonilise programmi eest.
4. VSDTP põhikirja arutamine ja võitluse teravnemine kongressil. Partei keskasutuste valimised.
5. VSDTP II kongressi ajalooline tähtsus.

Referaadi teema

Kuidas V.I.Lenin töötas välja partei programmi.

Kohustuslik kirjandus

V.I.Lenin. Üks samm edasi, kaks sammu tagasi. Teosed, 7.kd., lk.187-196, 232-255, 308-337 ja 374-379.

Venemaa Sotsiaaldemokraatliku Töölispartei programm. Vastu võetud partei II kongressil; VSDTP organisatsioonilise põhikirja projekt, mille Lenin kongressil esitas; VSDTP organisatsiooniline põhikiri. NLKP kongresside, konverentside ja Keskkomitee pleenumite resolutsioonid ja otsused, I osa. Tallinn, 1956, lk.39-48.

Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei programm, I osa, V, VII alajaotus. Tallinn, 1963.

Täiendav kirjandus

V.I.Lenin. Jutustus VSDTP II kongressist. Teosed, 7. kd., lk. 1-19.

L.I.Brežnev. NLKP Keskkomitee aruanne Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei XXIII kongressile. Kirjastus "Eesti Raamat", Tallinn, 1966.

Vladimir Iljitš Lenin. Elulugu. Neljas peatükk. Uut tüüpi proletaarse partei eest (1900-1904). Tallinn, 1961, lk.70-111.

Memuaari- ja ilukirjandus

N.K.Krupskaja. Lenin ja partei. Tallinn, 1965.

M.D.Sokolov. Sädemed. Tallinn, 1957.

J.Drabkina. Mustad kuivikud. Tallinn, 1965.

I.F.Kurtšavov. M.I.Kalinin Tallinnas. Tallinn, 1957.

Filmid

Kunstiline film "Ema".

Populaarteaduslik film "Jutustus partei II kongressist".

Diafilm "Kuidas V.I.Lenin töötas partei programmi kallal".

T e e m a: VSDTP III KONGRESS. V.I.LENINI RAAMAT "SOTSIAALDEMOKRAATIA KAKS TAKTIKAT DEMOKRAATLIKUS REVOLUTSIOONIS"

1. Bolševike strateegia ja taktika väljatöötamine VSDTP III kongressil ning selle kaitsmine ja edasiarendamine V.I.Lenini raamatus "Sotsiaaldemokraatia kaks taktikat demokraatlikus revolutsioonis":

a) revolutsiooni iseloom, iseärasused ja liikumapanevad jõud. Proletariaadi hegemoonia kodanlik-demokraatlikus revolutsioonis. Proletariaadi ja talurahva liit ning bolševike agraarprogramm;

b) bolševike taktika revolutsiooni aastail. Relvastatud ülestõus kui tsarismi kukutamise peamine vahend. Suhtumine riigiduumasse ja mitteproletaarsetesse parteidesse;

c) proletariaadi ja talurahva revolutsioonilis-demokraatlik diktatuur ja ajutine revolutsiooniline valitsus. Menševike oportunist strateegia ja taktika küsimustes;

d) kodanlik-demokraatliku revolutsiooni sotsialistlikuks revolutsiooniks ümberkasvamise leninlik teooria. Trotski "permanentse revolutsiooni" teooria ja II Internatsionaali liidrite oportunistlike seisukohtade kriitika.

2. V.I.Lenini raamatu "Sotsiaaldemokraatia kaks taktikat demokraatlikus revolutsioonis" ajalooline tähtsus.

Referaadi teema

Võitlus oportunisti vastu VSDTP Eesti organisatsioonides 1905.-1907.a. revolutsiooni päevil.

Kohustuslik kirjandus

V.I.Lenin. Sotsiaaldemokraatia kaks taktikat demokraatlikus revolutsioonis. Teosed, 9.kd., lk.1-91.

V.I.Lenin. Sotsiaaldemokraatia agraarprogramm Vene revolutsioonis. Teosed, 15.kd., lk.136-158.

VSDTP III kongressi resolutsioonid: relvastatud ülestõusust; ajutisest revolutsioonilisest valitsusest; suhtumisest talu-

rahvaliidumisse. NLKP kongresside, konverentside ja Keskkomitee pleenumite resolutsioonid ja otsused, I osa, lk.79-80 ja 82-83.

Täiendav kirjandus

V.I.Lenin. Aruanne VSDTP ühinemiskongressi kohta. Teosed, 10. kd., lk.304-322.

V.I.Lenin. Partei organisatsioon ja parteiline kirjandus. Teosed, 10.kd., lk.26-31.

V.I.Lenin. Meie ülesanded ja tööliste saadikute nõukogu. Teosed, 10.kd., lk.1-11.

V.I.Lenin. Moskva ülestõusu õppetunnid. Teosed, 11.kd., lk. 148-155.

VSDTP V kongressi resolutsioonid: suhtumisest mitteproletaarsetesse parteidesse; töölikongress ja parteitud töölisorganisatsioonid; Riigiduumast; ametiühingutest. NLKP kongresside, konverentside ja Keskkomitee pleenumite resolutsioonid ja otsused, I osa, lk.163-166 ja 168-169.

Ülevaade Eestimaa Kommunistliku Partei ajaloost, I osa. Tallinn, 1961, lk.43-102.

Vladimir Iljitš Lenin. Elulugu. Viies peatükk. Esimese Vene revolutsiooni aastail (1905-1907). Tallinn, 1961, lk.112-154.

Memuaari- ja ilukirjandus

V.Grossmann. Stepan Koltšugin. Tallinn, 1947.

A.Hint. Tuuline rand. Tallinn, 1962.

Mälestusi V.I.Leninist. I kd. Tallinn, 1961.

F.Tuglas. Mälestused. Teosed, 8.kd. Tallinn, 1960.

E.Vilde. Pudemeid. Jutustused II. Tallinn, 1953.

Filmid

Kunstilised filmid: "Emma", "Jakov Sverdlov", "Proloog", "Soomuslaev "Potjomkin"" ja "Valendab üksik puri".

Dokumentaalfilmid: "1905.aasta" ja "V.I.Lenini käsikirjad".

Diafilm "1905.-1907.aasta revolutsioon Venemaal - esimene rahvarevolutsioon imperialismi ajastul".

T e e m a: PARTEI LENINLIK PROGRAMM RAHVUSKÜSIMUSES

1. Rahvuste ajalooline väljakujunemine ja arenemine. Rahvusküsimuse olemus ja selle koht marksismis-leninismis.

2. Kaks tendentsi rahvusküsimuses monopolismieelse kapitalismi, imperialismi ja sotsialismi tingimustes. Rahvusliku liikumise põhjused, klassiiseloos ja kandvad jõud.

3. V.I.Lenin rahvusküsimuse iseärasustest Venemaal ja kohast proletariaadi klassivõitluses.

4. Partei leninliku programmi väljatöötamine rahvusküsimuses ja selle põhiseisukohad. Bolševike võitlus parempoolse ja "pahempoolse" oportunisti vastu vene ja rahvusvahelises sotsiaaldemokraatlikus liikumises. Bolševike rahvusprogrammi mõju rahvusvahelisele töölis- ja rahvuslikule vabastusliikumisele.

Referaadi teema

1. Eesti rahvuse tekkimine ja rahvusliku liikumise iseloom Eestis XIX sajandil.

2. Internatsionalistlikust kasvatustööst TPI komsomoliorganisatsioonis.

3. Sotsialistliku patriotismi olemus.

Kohustuslik kirjandus

V.I.Lenin. Kriitilisi märkmeid rahvusküsimuse kohta. Teosed, 20.kd., lk.1-33.

V.I.Lenin. Rahvuste enesemääramise õigusest. Teosed, 20.kd., lk.361-390 ja 406-417.

VSDTP VI ülevenemaalise (Praha) konverentsi resolutsioonid: Vene valitsuse kallaletungist Pärsiale; Hiina revolutsionist; tsarismi poliitikast Soome suhtes. NLKP kongresside, konverentside ja Keskkomitee pleenumite resolutsioonid ja otsused, I osa, lk.286-287.

NLKP Keskkomitee teesid "V.I.Lenini 100. sünni-aastapäevaks". Tallinn, 1970.

Talendav kirjandus

V.I.Lenin. Ettekanne Rahvusvahelisele Sotsialistlikule Bü-

roole VSDTP ülevenemaalisest konverentsist. Teosed, 17.kd., lk.450-451.

VSDTP Keskkomitee ja parteitöötajate 1913. aasta "augusti-nõupidamise" ("suvised" nõupidamise) resolutsioon rahvusküsimuse kohta. NLKP kongresside, konverentside ja Keskkomitee pleenumite resolutsioonid ja otsused, I osa, lk.315-316.

V.I.Lenin. Marksism ja reformism. Teosed, 19.kd.,lk.338-341. VSDT(b)P Aprillikonverentsi otsus rahvusküsimuse kohta. Seal-samas, lk.346-347.

Vladimir Iljitš Lenin. Elulugu. Seitsmes peatükk. Revolutsiooni uue tõusu aastail (1910-1914). Tallinn, 1961, lk.191-230.

Е.Д. Есмениев. Ленинская программа партии по национальному вопросу. "Вопросы истории КПСС", 1968, № I, стр. 98-108.

Filmid

Kunstilised filmid: "Alitet läheb mägedesse", "Üks kartul, teine kartul", "Aheldatud".

Diafilm "Bolševike partei revolutsiooni uue tõusu perioodil (1910-1914)".

T e e m a: SOTSIALISTLIKU REVOLUTSIOONI LENINLIK TEOORIA

1. Esimese maailmasõja põhjused ja iseloom. Lenin õiglastest ja ebaõiglastest sõdadest.

2. V.I.Lenin revolutsiooniliste sotsiaaldemokraatide ülesannetest sõja tingimustes. II Internatsionaali krahh.

3. Bolševike taktikalised loosungid ja võitlus nende elluviimise eest.

4. V.I.Lenin imperialismi ajaloolisest kohast ja tema vastuoludest.

5. V.I.Lenin kapitalistlike maade majanduse ja poliitika arengu ebaühtluse, hüppelise arengu seadusest imperialismi perioodil. Sotsialismi võidu võimalikkusest esialgu mõnes või ühel eraldi võetud maal.

6. V.I.Lenin revolutsioonilise situatsiooni põhitunnustest. Subjektiivse faktori osa revolutsioonilise situatsiooni ülekandumisel revolutsiooniks.

7. Leninliku sotsialistliku revolutsiooni teooria maailmaajalooline tähtsus.

Referaadi teema

1. Eesti bolševike ajaleht "Kiir" ja selle tähtsus võitluses tööliste rahvusvahelise koondamise eest.

2. V.I.Lenini osast rahvusvahelises tööliikumises Esimese maailmasõja aastail.

Kohustuslik kirjandus

V.I.Lenin. Imperialism kui kapitalismi kõrgeim staadium. Teosed, 22.kd., lk.276-281.

V.I.Lenin. Euroopa Ühendriikide loosungist. Teosed, 21.kd., lk.305-308.

V.I.Lenin. Proletaarse revolutsiooni sõjaprogramm. Teosed, 23.kd., lk.65-75.

V.I.Lenin. II Internatsionaali krahh. Teosed, 21.kd., lk.186-190.

NLKP programm, I osa, 1., 5. ja 6. alajaotus.

Täiendav kirjandus

V.I.Lenin. Suurvenelaste rahvuslikust uhkusest. Teosed, 21.kd., lk.82-86.

Vladimir Iljitš Lenin. Elulugu. Kaheksas peatükk. Esimese maailmasõja aastail (august 1914 - veebruar 1917). Tallinn, 1961, lk.231-279.

Ülevaade ЕКР ajaloost, I osa, V ptk.

Воспоминания о В. И. Ленине, т. I.

Ilukirjandus

H.Barbusse. Tuli. Tallinn, 1957.

M.Šolohhov. Vaikne Don. Tallinn, 1958.

Kunstilised filmid

"Vaikne Don" (I seeria), "Õed", "Kaks elu" ja "Lenin Poolas".

T e e m a: KOMMUNISTLIK PARTEI - SUURE SOTSIALISTLIKU OKTOOBRIREVOLUTSIOONI INNUSTAJA JA ORGANISEERIJAJA

1. Veebruarirevolutsiooni võit Venemaal:

a) leninlik hinnang revolutsiooni liikumapanevatele jõududele ja iseloomule;

b) kaksikvõim ja selle klassiolemus.

2. V.I.Lenini Aprilliteesid. Partei kurss sotsialistlikule revolutsioonile:

a) klassijõudude uuest paigutusest sotsialistliku revolutsiooni etapil;

b) loosung "Kogu võim nõukogudele!" Revolutsiooni rahuliku arengu võimalikkusest.

3. VII ülevenemaaline bolševike (aprilli-) konverents ja selle otsused.

4. Bolševike taktika muutumine pärast juulisündmusi. VSFTP VI kongress.

5. Kornilovi mässu purustamine. Nõukogude bolševiseerumine. Loosungi "Kogu võim nõukogudele!" uus sisu.

6. Üldrahvaliku kriisi teravnemine Venemaal 1917.a. Relvastatud ülestõusu leninlik plaan. Relvastatud ülestõusu ettevalmistamine ja läbiviimine bolševike partei juhtimisel.

7. Suure Sotsialistliku Oktoobrirevolutsiooni võit ja selle maailmaajalooline tähtsus.

Referaadi teema

1. Eesti bolševikud Veebruarirevolutsiooni ja kaksikvõimu perioodil.

2. Eesti osast relvastatud ülestõusu leninlikus plaanis.

Kohustuslik kirjandus

V.I.Lenin. Kirjad taktikast. Teosed, 24.kd., lk.23-35.

V.I.Lenin. Proletariaadi ülesandeist praeguses revolutsioonis. Teosed, 24.kd., lk.1-7.

V.I.Lenin. VSDT(b)P seitsmes ülevenemaaline (aprilli-) konverents. Ettekanne käesolevast momendist 24.aprillil. Konverentsi lõpetamise puhul peetud kõne 29. aprillil. Teosed, 24. kd., lk.199-217 ja 284.

V.I.Lenin. Loosungitest. Teosed, 25.kd., lk.164-171.

V.I.Lenin. Poliitiline olukord. Teosed, 25.kd., lk.157-159.

V.I.Lenin. Marksism ja ülestõus. Teosed, 26.kd., lk.4-9.

V.I.Lenin. Eemalseisja nõuanded. Teosed, 26.kd., lk.153-155.

V.I.Lenin. Kiri Keskkomitee liikmetele. Teosed, 26.kd., lk. 206-207.

V.I.Lenin. Bolševikud peavad võtma võimu. Teosed, 26.kd., lk. 1-3.

V.I.Lenin. Kriis on küps. Teosed, 26.kd., lk.53-63.

NLKP Keskkomitee teesid "V.I.Lenini 100. sünni-aastapäevaks". Tallinn, 1970.

L.I.Brežnev. Lenini üritus elab ja võidab. Ettekanne NLKP Keskkomitee, NSV Liidu Ülemnõukogu ja Vene NFSV Ülemnõukogu ühisel pidulikul koosolekul Vladimir Iljitš Lenini 100. sünni-aastapäeva puhul 21. aprillil 1970.a. 1. osa. "Rahva Häääl", 1970, 22.aprill.

Täiendav kirjandus

VSDT(b)P VI kongressi resolutsioon "Poliitilisest olukorrast". NLKP kongresside, konverentside ja Keskkomitee pleenumite resolutsioonid ja otsused, I osa, lk.375-377.

50 aastat Suurt Sotsialistlikku Oktoobrirevolutsiooni. NLKP Keskkomitee teesid. Tallinn, 1967, lk.4-9.

Ülevaade EKP ajaloost, I osa, VI ptk. 3. ja 4. alajaotus.

Борьба за советскую власть в Прибалтике. Москва, 1967.

J.Käbin. Oktoobrirevolutsioon ja eesti rahvas. Tallinn, 1967.

V.Reiman. Eesti bolševikud võitluses nõukogude võimu eest aastail 1917-1918. Tallinn, 1957.

Vladimir Iljitš Lenin. Elulugu. Üheksas peatükk. V.I.Lenin 1917.aastal. Tallinn, 1961, lk.280-337.

Memuaari- ja ilukirjandus

- J.Reed. Kümme päeva, mis vapustasid maailma. Tallinn, 1960.
M.Gorki. Klim Samgini elu. Tallinn, 1958.
M.Gorki. Artamonovite ettevõtte. Tallinn, 1957.
M.Šolohhov. Vaikne Don. Tallinn, 1957.
V.Majakovski. Hästi.

Filmid

Kunstilised filmid: "Balti au", "Oktoobripäevil", "Esimene päev", "Lenin Oktoobris", "Murrang", "Inimene relvaga", "Lenin 1918.aastal", "Õed", "Kaks elu", "Sinine vihik".
Dokumentaalfilm "Rong revolutsiooni".

T e e m a: SOTSIALISTLIKU MAJANDUSE ALUSTE RAJAMISE LENINLIK PLAAN (V.I.LENINI TEOS "NÕUKOGU- DE VÕIMU JÄRJEKORDSED ÜLESANDED")

1. Sotsialistliku revolutsiooni uus arenguaste pärast Bresti rahu:

- a) Lenin sotsialistlike ja kodanlike revolutsioonide põhilistest erinevustest;
- b) võitluse raskuspunkti ülekandumine majanduse valdkonda;
- c) viis sotsiaal-majanduslikku sektorit, nende klassiolemus ja arenguperspektiivid sotsialistliku majanduse aluste rajamisel.

2. V.I.Lenin kodanluse ja väikekodanluse stiihia vastu võitlemise majanduslikest vormidest:

- a) üldrahvalikust arvestusest ja kontrollist;
- b) riigikapitalismist;
- c) kooperatsioonist.

3. V.I.Lenin sotsialistliku majanduse arendamise ja tööviljakuse tõstmise põhiabinõudest, materiaalsetest ja moraalsest stiimulitest:

- a) rasketööstuse arendamine ja maa elektrifitseerimine;
- b) elanikkonna haridus- ja kultuuritaseme tõstmine;

c) Lenin nõukogude kaadri ettevalmistamisest ja kodanlike spetsialistide kasutamisest sotsialistlikus ülesehitustöös;

d) sotsialistliku töödistsipliini tugevdamine;

e) sotsialistliku võistluse arendamine;

f) ainujuhtimise ja demokraatliku tsentralismi osa nõukogude majandussüsteemis; majandusliku tegevuse parteilise juhtimise põhimõtted ja rahvahulkade kaasatõmbamine riigi valitsemisele.

4. Partei võitlus "pahempoolsete kommunistidega" majandusliku ülesehitustöö küsimustes. V.I.Lenini teose "Nõukogude võimu järjekordsed ülesanded" ajalooline tähtsus.

Referaadi teema

1. Väikekodanliku stiihia olemus ja selle ohtlikkus sotsialistliku revolutsiooni üritustele.

2. Bolševike taktika suhtumises pahempoolsete esseeride parteisse.

Kohustuslik kirjandus

V.I.Lenin. Töötava ja ekspluateeritava rahva õiguste deklaratsioon. Teosed, 26.kd., lk.391-393.

V.I.Lenin. Meie päevade peamine ülesanne. Teosed, 27.kd., lk. 134-138.

V.I.Lenin. Nõukogude võimu järjekordsed ülesanded. Teosed, 27.kd., lk.209-247.

Täiendav kirjandus

V.I.Lenin. Kuidas organiseerida võistlust? Teosed, 26. kd., lk.373-382.

V.I.Lenin. Majanduspoliitika ja eriti pangapoliitika põhitseesid. Teosed, 27.kd., lk.287-288.

V.I.Lenin. "Pahempoolsest" lapsikusest ja väikekodanlikkusest. Teosed, 27.kd., lk.300-320.

V.I.Lenin. Teaduslik-tehniliste tööde plaani visand. Teosed, 27.kd., lk.289.

V.I.Lenin. Venemaa Kommunistliku Partei Keskkomiteele. Teosed, 27.kd., lk.290.

V.I.Lenin. Oktoobrirevolutsiooni neljandaks aastapäevaks. Teosed, 33.kd., lk.29-37.

Vladimir Iljitš Lenin. Elulugu. Kümnes peatükk. Nõukogude võimu esimestel kuudel (oktoober 1917 - juuli 1918). Tallinn, 1961, lk.338-383.

VK(b)P VII kongressi resolutsioonid: "Sõja ja rahu kohta", "Partei nimetuse ja programmi muutmise kohta". NLKP kongresside, konverentside ja Keskkomitee pleenumite resolutsioonid ja otsused, I osa, lk.405-407.

Ülevaade Eestimaa Kommunistliku Partei ajaloost, I osa, VII ptk. Tallinn, 1961.

Борьба за советскую власть в Прибалтике. Москва, 1967, стр. 139-186.

К. Гусев. Крах партии левых эсеров. Москва, 1963.

П.Н. Першин. Аграрная революция в России. Книга 2. Аграрные преобразования Великой Октябрьской социалистической революции (1917-1918 гг.). Москва, 1966.

Memuaari- ja ilukirjandus

M.Gorki. V.I.Lenin. Teosed, 9.kd. Tallinn, 1959.

A.Bežômenski. Kommunistlike noorte kohtumised V.I.Leniniga. Tallinn, 1957.

Kunstiline film

"Lenin 1918.aastal".

T e e m a: VK(b)P VIII KONGRESS. PARTEI TEINE PROGRAMM

1. Sise- ja rahvusvaheline olukord Nõukogude Venemaal 1919.a. kevadel.
2. Partei programmi arutamine ja vastuvõtmine. Lahkarvamused programmilistes küsimustes.
3. Partei programm riiklikust, majanduslikust ja kultuurilisest ülesehitustööst.
4. Kongressi otsused suhtumisest keskmikku. Sõjaväe küsimus kongressil.

5. VIII kongressi rahvusvaheline tähtsus.

Referaadi teema

1. Partei kolm põhiloošungit talurahvaküsimuses.
2. EKP tegevus Eesti Tööräha Kommuuni perioodil.

Kohustuslik kirjandus

V.I.Lenin. VK(b)P VIII kongress. Ettekanne partei programmi kohta 19.märtsil. Teosed, 29.kd., lk.144-174.

V.I.Lenin. Ettekanne tööst maal 23.märtsil. Teosed, 29. kd., lk.176-192.

VK(b)P programm. NLKP kongresside, konverentside ja Keskkomitee pleenumite resolutsioonid ja otsused, I osa, lk.409-429.

VK(b)P VIII kongressi resolutsioonid: "Sõjaväeküsimuse kohta", "Organisatsioonilise küsimuse kohta", "Kesktalurahvasse suhtumisest". Sealsamas, lk.430-449.

50 aastat Suurt Sotsialistlikku Oktoobrirevolutsiooni. Tallinn, 1967.

NLKP Keskkomitee teesid "V.I.Lenini 100. sünni-aastapäevaks". Tallinn, 1970.

Täiendav kirjandus

V.I.Lenin. Kiri Ameerika töölistele. Teosed, 28.kd., lk.44-57.

V.I.Lenin. VK(b)P IX kongress. 29.märts - 5.aprill 1920. Keskkomitee aruanne 29.märtsil. Teosed, 30.kd., lk.409-426.

V.I.Lenin. Pitirim Sorokini väärtuslikud ülestunnistused. Teosed, 28.kd., lk.166-174.

V.I.Lenin. Kiri töölistele ja talupoegadele Koltšaki üle saavutatud võidu puhul. Teosed, 29.kd., lk.513-520.

V.I.Lenin. Kõik võitlusse Denikini vastu! Teosed, 29.kd., lk.402-420.

Vladimir Iljitš Lenin. Elulugu. Üheteistkümnes peatükk. Välisriikide sõjalise interventsiooni ja kodusõja ajajärgul (juuli 1918 - november 1920). Tallinn, 1961, lk. 384-449.

A.Liebmann, E.Mattisen. Ajaloo loogika. Tallinn, 1968.

Ü.Taigno. 29.november 1918. Tallinn, 1968.

H.M. Матюшкин. О трех лозунгах партии по крестьянскому вопросу. Москва, 1964.

Ü.Taigro. Eesti töörahva võitlus nõukogude võimu ja rahu eest kodusõja aastail (1918-1920). Tallinn, 1957.

Ülevaade EKP ajaloo kohta, I osa. Tallinn, 1961, lk.331-405.

Memuaari- ja ilukirjandus

N.Ostrovski. Kuidas karastus teras. Tormi sünnitatud. Tallinn, 1957, 1959.

M.Šolohhov. Vaikne Don. Tallinn, 1957.

K.Fedin. Ebatavaline suvi. Tallinn, 1952.

D.Furmanov. Tšapajev. Tallinn, 1947.

A.Tolstoi. Kannatuste rada, 2. ja 3. kd. Tallinn, 1952-1956.

M.Stelmahh. Inimveri pole vesi. Tallinn, 1962.

S.M.Budjonõi. Läbikäidud tee. Tallinn, 1960.

Filmid

Kunstilised filmid: "Kommunist", "Lenin 1918.aastal", "Tšapajev" ja "Pilvine hommik".

Dokumentaalfilmid: "Jutustus M.Frunzest" ja "Kodusõja kangelaste muuseum (G.Kotovski, S.Lazo)".

Diafilmid: "Partei interventsiooni ja kodusõja perioodil" ja "Nõukogude armee sünn".

T e e m a: V.I.LENINI RAAMAT "'PAHEMPOOLSUSE" LASTE- HAIGUS KOMMUNISMIS"

1. Maailma kommunistliku liikumise olukord Kominterni II kongressi eel.

V.I.Lenin Suure Sotsialistliku Oktoobrirevolutsiooni ja Kommunistliku Partei ajalooliste kogemuste rahvusvahelisest tähtsusest:

a) proletariaadi diktatuur, tema olemus ja ülesanded. Kommunistliku Partei juhtiv osa proletariaadi diktatuuri süsteemis;

b) võitlus oportunisti vastu "paremalt" ja "pahemalt"

- Kommunistliku Partei arengu seadus. "Pahempoolsuse" klassi- ja ideelised juured;

c) revolutsioonilisest kriisist ja revolutsiooni põhilisest seadusest.

2. V.I.Lenin kõigi klassivõitluse vormide kasutamise vajalikkusest võitluses masside kaasatõmbamise eest; kommunistide osavõtu vajalikkusest reaktsioonilistest ametiühingutest ja kodanlikest parlamentidest; kompromissidest ja kokkulepetest.

3. V.I.Lenini töö "Pahempoolsuse" lastehaigus kommunismis" tähtsus kommunistlike parteide tegevusele tänapäeval.

Referaadi teema

1. Hiina Kommunistliku Partei juhtide lõhestav tegevus rahvusvahelises kommunistlikus liikumises.

2. Kommunistliku liikumise ühtsuse tugevdamisest.

Kohustuslik kirjandus

V.I.Lenin. "Pahempoolsuse" lastehaigus kommunismis. Teosed, 31.kd., lk.1-95.

NLKP programm, I osa, III, V ja VII alajaotus; II osa, VII alajaotus. Tallinn, 1963.

1957., 1960. ja 1969. aastal Moskvast toimunud kommunistlike ja töölisparteide esindajate nõupidamiste dokumendid. Tallinn, 1964, lk.55-68 ja Tallinn, 1969.

50 aastat Suurt Sotsialistlikku Oktoobrirevolutsiooni. NLKP Keskkomitee teesid, III osa. Tallinn, 1967.

NLKP Keskkomitee teesid "V.I. Lenini 100. sünni-aastapäevaks". Tallinn, 1970.

Täiendav kirjandus

NLKP Keskkomitee 1968.a. aprillipleenumi otsus "Rahvusvahelise olukorra aktuaalsetest probleemidest ja NLKP võitlusest ülemaailmse kommunistliku liikumise ühtsuse eest", "Rahva Hääl", 1968, 11.aprill.

Vladimir Iljitš Lenin. Elulugu. Üheteistkümmes peatükk. Välisriikide sõjalise interventsiooni ja kodusõja ajaajärgul (juuli 1918 - november 1920). Tallinn, 1961, lk.384-449.
А.Шмидт. О книге В.И.Ленина "Детская болѐзнь "левизны" в коммунизме". Таллин, 1969.

Мемуари- ja ilukirjandus

А.Я.Манусевич. Октябрь и революционное движение в Европе. Изд. "Знание", I серия-10, Москва, 1967.
Б. Пономарев. 50 лет Октябрьской революции и современного рабочего движения. "Коммунист", 1967, № 17.
И. Кун. Бела Кун (Воспоминания). Москва, 1966.
Антонио Грамши - основатель Итальянской Коммунистической партии. Стенограмма публичной лекции. Москва, 1957.
А.Г. Кореньков. Димитров. Москва, 1962.
С. Катаяма. Воспоминания. Москва, 1964.
М. Яновская. Карл Либкнехт. Москва, 1965.
Ж. Фревилло. Морис Торез. Москва, 1961.
Э. Флинн. В Олдорсонской тюрьме. Записки политзаключенной. Москва, 1964.

Т е м а : KOMMUNISTLIKU PARTEI X KONGRESS. ÜLEMINEK UUELE MAJANDUSPOLIITIKALE

1. Nõukogudemas välis- ja sisepoliitiline olukord pärast kodusõja lõppu.
2. Partei võitlus trotskistide ja teiste oportunistlike rühmituste vastu ametiühingute küsimuses toimivas diskussioonis. Leninlik platvorm ametiühingute küsimuses.
3. Kongressi otsused partei ühtsusest ja anarho-sündikalistlikust kallakust meie parteis.
4. V.I.Lenini ettekanne ja X kongressi otsus toiduainete andmise kohustuse asendamisest naturaalmaksuga. Nepi olemus ja tähtsus. Üleminek nepile:

- a) põllumajanduses;
- b) kaubandus- ja finantspoliitikas;
- c) tööstuses.

5. Kongressi otsus partei järjekordsetest ülesannetest rahvusküsimuses.

Referaadi teema

- 1. Veenmismeetod - parteilise juhtimise põhimeetod.
- 2. Ametiühingute osa kommunismi ülesehitamise perioodil.
- 3. Nepi rahvusvaheline tähtsus.

Kohustuslik kirjandus

V.I.Lenin. VK(b)P X kongress. Teosed, 32.kd., lk.145-185 ja 188-215.

VK(b)P X kongressi resolutsioonid: partei ühtsusest, sündikalistlikust ja anarhistlikust kallakust meie parteis; ametiühingute osast ja ülesannetest; partei järjekordseist ülesannetest rahvusküsimuses; toiduainete andmise kohustuse asendamisele naturaalmaksuga. NLKP kongresside, konverentside ja Keskkomitee pleenumite resolutsioonid ja otsused, I osa. Tallinn, 1956, lk.527-532, 534-548 ja 552-562.

Täiendav kirjandus

VK(b)P XI kongressi resolutsioon "Keskkomitee ettekande kohta". NLKP kongresside, konverentside ja Keskkomitee pleenumite resolutsioonid ja otsused, I osa. Tallinn, 1956, lk.598-599.

50 aastat Suurt Sotsialistlikku Oktoobrirevolutsiooni. NLKP Keskkomitee pleenumi otsus. NLKP Keskkomitee teesid. Tallinn, 1967, lk.9-11.

Vladimir Iljitš Lenin. Elulugu. Kaheteistkümmes peatükk. Rahvamajanduse taastamise aastail (november 1920 - detsember 1922). Tallinn, 1961, lk.450-516.

Ilukirjandus

N.Pogodin. Kolmas, pateetiline. Tallinn, 1960.

Kunstilised filmid

"Vene ime", "Kommunist" ja "Moskva - Genua".

T e e m a: REVOLUTSIOONITEOORIA EDASIARENDAMINE V.I.LENINI POOLT. V.I.LENINI VIIMASED ARTIKLID, KÕNED JA KIRJAD. NSV LIIDUS SOTSIALISMI ÜLESEHITAMISE LENINLIK PLAAN

1. Uue ajaloolise epohhi iseloomustus V.I.Lenini poolt.
 2. V.I.Lenini viimaste artiklite, kõnede ja kirjade ajalooline tähtsus. NSV Liidus sotsialismi ülesehitamise plaani edasiarendamine V.I.Lenini poolt.
 3. NSV Liidus sotsialismi ülesehitamise leninliku plaani põhilülid.
 4. V.I.Lenin sotsialismi ülesehitamise põhitingimustest. Proletariaadi diktatuuri tugevnemine, tööliklassi ja talurahva liidu kindlustamine, NSV Liidu rahvaste sõpruse ja koostöö arendamine.
- Õpetuse parteist edasiarendamine V.I. Lenini poolt.
- V.I. Lenin täieliku sotsialistliku ühiskonna ülesehitamise võimalikkusest NSV Liidus ning sotsialismi täieliku ja lõpliku võidu tingimustest, kommunismi ülesehitamise perspektiividest.
- Sotsialismi ülesehitamise leninliku plaani maailmaajalooline tähtsus.

Referaadi teema

V.I.Lenini poolt noortele püstitatud ülesannete aktuaalsus.

Kohustuslik kirjandus

V.I.Lenin. Viis aastat Vene revolutsiooni ja maailmarevolutsiooni perspektiivid. Teosed, 33.kd., lk.382-395.

V.I.Lenin. Kõne Moskva Nõukogu pleenumil 20.novembril 1922. Teosed, 33.kd., lk.398-406.

V.I.Lenin. Meie revolutsioonist. Teosed, 33.kd., lk.436-439.

V.I.Lenin. Kuidas reorganiseerida Tööliste-Talupoegade Inspektsioon. Teosed, 33.kd., lk.440-444.

V.I.Lenin. Pigem vähem, aga paremini. Teosed, 33.kd., lk.445-459.

V.I.Lenin. Kiri kongressile; Riiklikule Plaanimisjoni seadusandlike funktsioonide andmisest; Rahvuste küsimusest ehk "autonomiseerimisest". Teosed, 36.kd., lk.541-560.

V.I.Lenin. Noorsooühingute ülesanded. (Kõne Venemaa Kommunistliku Noorsooühingu III ülevenemaalisel kongressil 2.oktoobril 1920.aastal.) Teosed, 31.kd., lk.252-268.

Täiendav kirjandus

Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei programm. Tallinn, 1965. 50 aastat Suurt Sotsialistlikku Oktoobrirevolutsiooni. NLKP Keskkomitee otsus. NLKP Keskkomitee teesid. Tallinn, 1967, lk. 4-27.

NLKP Keskkomitee teesid "V.I.Lenini 100. sünni-aastapäevaks". Tallinn, 1970, lk.5, 6, 7, 10.

Ülevaade Eestimaa Kommunistliku Partei ajaloost. Tallinn, 1961, II osa, lk.9-120.

Vladimir Iljitš Lenin. Elulugu. Kolmeteistkümnes peatükk. Lenini elu ja tegevuse viimane aasta (detsember 1922 - jaanuar 1924). Tallinn, 1961, lk.517-541.

Ilukirjandus

A. Бойченко. Молодость. Повесть. М., 1953.

Б. Горбатов. Мое поколение. Повесть. М., 1955.

В. Смирнов. Сыновья. Роман. М., 1957.

Filmid

Kunstilised filmid: "Elu tee", "Julmus".

Dokumentaalfilmid: "Lenin", "V.I.Lenin. Viimased leheküljed".

T e e m a: PARTEI VÕITLUS NSV LIIDU SOTSIALISTLIKU
INDUSTRIALISEERIMISE EEST

1. VK(b)P XIV konverents sotsialismi võidu võimalikkusest NSV Liidus.
2. Sotsialistliku industrialiseerimise koht ja osa sotsialismi ülesehitamise leninlikus plaanis.
3. ÜK(b)P XIV kongress. Partei kurss maa sotsialistlikule industrialiseerimisele. Zinovjevi ja Kamenevi "uus opositsioon" ja selle ideeline purustamine. Parteivastase trotskistide ja zinovjevlaste bloki ideeline purustamine (1926-1927).
4. Maa industrialiseerimise leninliku plaani arendamine partei poolt.

Referaadi teema

1. Sotsialistliku industrialiseerimise erinevus kapitalistlikust industrialiseerimisest.
2. Komsomoli osa maa industrialiseerimisel.
3. S.M.Kirovi tegevus Leningradis.

Kohustuslik kirjandus

- V.I.Lenin. Teaduslik-tehniliste tööde plaani visand. Teosed, 27.kd., lk.289.
- V.I.Lenin. Meie revolutsioonist. Teosed, 33.kd., lk.436-439.
- ÜK(b)P XIV kongressi resolutsioon Keskkomitee aruande kohta. NLKP kongresside, konverentside ja Keskkomitee pleenumite resolutsioonid ja otsused, II osa. Tallinn, 1956, lk.191-199.
- ÜK(b)P Keskkomitee pleenum 6.-9.aprillil 1926. Majanduslikust olukorrast ja majanduspoliitikast. Sealsamas, lk.256-264.
- ÜK(b)P XV kongressi resolutsioon "Opositsioonist". Sealsamas, lk.476-478.

Täiendav kirjandus

- V.I.Lenin. Ühtsest majandusplaanist. Teosed, 32.kd., lk.116-124.
- ÜK(b)P Keskkomitee ja Kontrollkomisjoni ühise 1933.a. jaanuaripleenumi resolutsioon "Esimese viisaastaku tulemused ja

1933.aasta - teise viisaastaku esimese aasta rahvamajandus-
plaan". NLKP kongresside, konverentside ja Keskkomitee plee-
numite resolutsioonid ja otsused, III osa, lk.177-190.

ÜK(b)P XV konverentsi resolutsioon "Opositsioonilisest blo-
kist ÜK(b)P Parteis", NLKP kongresside, konverentside ja Keskk-
omitee pleenumite resolutsioonid ja otsused, II osa, lk.323-
334.

50 aastat Suurt Sotsialistlikku Oktoobrirevolutsiooni. NLKP
Keskkomitee pleenumi otsus. NLKP Keskkomitee teesid. Tallinn,
1967, lk.13-14.

NLKP Keskkomitee teesid "V.I.Lenini 100. sünni-aastapäevaks".
Tallinn, 1970.

Ilukirjandus

F.Gladkov. Energia. Tallinn, 1957.

T e e m a: NLKP VÕITLUS LENINLIKU KOOPERATSIOONIPLAANI ELLUVIIMISE EEST

1. V.I.Lenini kooperatsiooniplaan.

2. VK(b)P XV kongress. Kurss põllumajanduse kollektivi-
seerimisele. Põllumajanduse sotsialistliku ümberkorraldamise
objektiivne vajadus.

3. Partei võitlus parempoolse kallaku vastu. ÜK(b)P Keskk-
omitee ja Keskkontrollkomisjoni 1929.aasta ühise aprilliplee-
numi otsus. Parempoolse oportunistliku kallaku purustamine.

4. Kommunistlik partei - massilise kdhoosiliikumise or-
ganiseerija külas.

5. NLKP kogemuste rahvusvaheline tähtsus põllumajanduse
koopereerimisel.

Referaadi teema

1. Kulakluse kui klassi likvideerimise vormid ja meetodid.

2. Miks parempoolne kallak sai VK(b)P peamiseks ohuks?

3. NSV Liidu põllumajanduse sotsialistlike ümberkorraldus-
te kogemuste kasutamisest rahvademokraatiamaades (valikuliselt
ühel maal).

4. Kolhoosikorra loomine Eesti NSV-s.

Kohustuslik kirjandus

V.I.Lenin. Kooperatsioonist. Teosed, 33.kd., lk.427-435.

ÜK(b)P XV kongressi resolutsioonid: Keskkomitee aruande kohta; tööst maal. NLKP kongresside, konverentside ja Keskkomitee pleenumite resolutsioonid ja otsused, II osa. Tallinn, 1956, lk.422-430 ja 458-475.

ÜK(b)P Keskkomitee ja Keskkontrollkomisjoni 1929.aasta ühise aprillipleenumi resolutsioon "Siseparteilistes küsimustes". Sealsamas, lk.535-554.

ÜK(b)P Keskkomitee otsus 5.jaanuarist 1930 "Kollektiviseerimise tempost ja riigi abist kolhooside ülesehitamisel". Sealsamas, lk.650-653.

ÜK(b)P Keskkomitee otsus 14.märtsist 1930 "Võitlusest partei joone moonutamise vastu kolhoosiliikumises". Sealsamas, lk. 654-657.

Täiendav kirjandus

ÜK(b)P XVI kongressi resolutsioonid: ÜK(b)P Keskkomitee aruande põhjal; kolhoosiliikumisest ja põllumajanduse arendamisest. Sealsamas, III osa. Tallinn, 1957, lk.12-24 ja 52-63.

ÜK(b)P Keskkomitee ja Keskkontrollkomisjoni ühise 1933.a. jaanuaripleenumi resolutsioon "Esimese viisaastaku tulemused ja 1933.aasta - teise viisaastaku esimese aasta rahvamajandusplaan". Sealsamas, lk.177-190.

50 aastat Suurt Sotsialistlikku Oktoobrirevolutsiooni. NLKP Keskkomitee pleenumi otsus. NLKP Keskkomitee teesid. Tallinn, 1967, lk.14-15.

NLKP Keskkomitee teesid "V.I.Lenini 100. sünni-aastapäevaks". Tallinn, 1970.

Ilukirjandus

M.Solohhov. Ülesküntud uudismaa. Tallinn, 1966.

H.Leberecht. Valgus Koordis. Tallinn, 1953.

R.Sirge. Maa ja rahvas. Tallinn, 1965.

Kunstiline film

"Ülesküntud uudismaa"..

T e e m a: SOTSIALISMI VÕIT NSV LIIDUS

1. Teise viie aasta plaani täitmise poliitiline ja majanduslik kokkuvõte.
2. Põhjalikud muutused nõukogude ühiskonna klassistruktuuris.
3. Kultuurirevolutsioon kui sotsialismi ülesehitamise seaduspärasus. Otsustavad edusammud leninliku rahvuspoliitika elluviimisel.
4. Sotsialismi võit NSV Liidus - partei teise programmi ja NSV Liidus sotsialismi ülesehitamise leninliku plaani elluviimine. NSV Liidus saavutatud sotsialismi võidu rahvusvaheline tähtsus.
5. ÜK(b)P XVIII kongress ja selle otsused. Partei tegevus sotsialistliku ühiskonna kindlustamisel ja riigi kaitsevõime tugevdamisel (1937 - juuni 1941).
6. Sotsialistliku revolutsiooni võit ja nõukogude võimu taaskehtestamine Eestis.

Referaadi teema

1. Uue intelligentsi loomine - kultuurirevolutsiooni suur saavutus.
2. Sotsialistliku võistluse vormid esimeste viisaastakute aastail. Kommunistliku töö liikumine - sotsialistliku võistluse kõrgeim etapp kommunismi ehitamise perioodil.
3. EKP 1940.a. aprillikonverents.

Kohustuslik kirjandus

V.I.Lenin. Põlise elulaadi purustamiselt uue loomisele. Teosed, 30.kd., lk.476-478.

V.I.Lenin. Lehekülgi päevikust. Teosed, 33.kd., lk.422-426.

ÜK(b)P XVII kongressi resolutsioon "NSV Liidu rahvamajanduse arendamise teise viisaastaku plaanist (1933-1937)". NLKP kongresside, konverentside ja Keskkomitee pleenumite resolutsioonid ja otsused, III osa, lk.204-206.

ÜK(b)P XVIII kongressi resolutsioon "NSV Liidu rahvamajanduse arendamise kolmas viie aasta plaan (aastad 1938-1942)". Sealsamas, lk.337-364.

Eestimaa Kommunistliku Partei ajaloo ülevaade, II osa. Tallinn, 1963, lk. 339-346.

NLKP Keskkomitee teesid "V.I.Lenini 100. sünni-aastapäevaks". Tallinn, 1970.

Täiendav kirjandus

V.I.Lenin. Mis on nõukogude võim. Teosed, 29.kd., lk. 224-225.

ÜK(b)P XVIII konverentsi resolutsioon "Partei organisatsioonide ülesannetest tööstuse ja transpordi alal". NLKP kongresside, konverentside ja Keskkomitee pleenumite resolutsioonid ja otsused, III osa, lk.422-432.

T e e m a: PARTEI SUURE ISAMAASÕJA AASTATEL

1. Teise maailmasõja põhjused ja iseloom. Nõukogude Liidu Suure Isamaasõja vabastav, õiglane iseloom. Leninlik sotsialistliku isamaa kaitsmise idee.

2. Sõja esimese perioodi raskused ja partei abinõud Nõukogude riigi ühtseks võitlusleeriks muutmisel.

3. Hitleri-vastase koalitsiooni kujunemine.

4. Kommunistlik Partei - põhjaliku murrangu organiseerija sõja käigus. Saksa fašistlike vägede purustamine Moskva, Stalingradi ja Kurski all ning nende võitude maailmaajalooline tähtsus.

5. Sõja võidukas lõpp. NSV Liidu otsustav osa fašistlike riikide purustamisel. Nõukogude rahva jõu ja võimsuse allikad Suures Isamaasõjas. Võidu maailmaajalooline tähtsus.

Referaadi teema

1. Komsomol Suures Isamaasõjas.

2. EK(b)P tegevusest Eesti NSV territooriumi kaitsel.

3. NSV Liidu rahvaste sõprus - Suures Isamaasõjas fašismi üle saavutatud võidu üks peamisi allikaid.

Kohustuslik kirjandus

V.I.Lenin. Sotsialistlik isamaa on hädaohus. Teosed, 27.kd., lk.12-15.

V.I.Lenin. Asjalikule pinnale. Teosed, 27.kd., lk.56-57.

Из директивы Совнаркома Союза ССР и ВКП(б) от 29 июня 1941 г. "Партийным и советским организациям прифронтовых областей", Хрестоматия по истории КПСС, т.2. Политиздат, 1965, стр. 208-210.

50 aastat Suurt Sotsialistlikku Oktoobrirevolutsiooni. NLKP Keskkomitee teesid. Tallinn, 1967, lk.18-22.

NLKP Keskkomitee teesid "V.I.Lenini 100. sünni-aastapäevaks". Tallinn, 1970.

L.I.Brežnev. Nõukogude rahva grandioosne võit. Ettekanne Isamaasõjas nõukogude rahva poolt saavutatud võidu 20. aastapäevale pühendatud pidulikul koosolekul. "Rahva Hää", 1965, 9.mai.

Täiendav kirjandus

Nõukogude Liidu Suur Isamaasõda 1941-1945. Lühike ajalugu. Tallinn, 1968.

A.A.Gretško - NSV Liidu kaitseminister. Nõukogude rahva suur võit. "Rahva Hää", 1970, 9.mai.

Memuaari- ja ilukirjandus

V.Äzajev. Kaugel Moskvast. Tallinn, 1956.

I.Ehrenburg. Torm. Tallinn, 1949.

A.Fadejev. Noor Kaardivägi. Tallinn, 1954.

G.Žukov. Meenutusi ja mõlgutusi. M., 1969.

P.Kuusberg. Enn Kalmu kaks mina. Tallinn, 1959.

L.Leonov. Vene mets. Tallinn, 1958.

E.Männik. Rindejutud. Tallinn, 1962.

M.Šolohhov. Inimese saatus. Tallinn, 1958.

N.Tšukovski. Balti taevas. Tallinn, 1957.

Laulud pöörduvad Tallinna tagasi. Nõukogude Eesti kaitsmisel langenud luuletajate värsse. Tallinn, 1961.

Filmid

Kunstilised filmid: "Vabastamine", "Elavad ja surnud", "Jutustus tõelisest inimesest" ja "Inimese saatus".

Dokumentaalfilmid: "Suur Isamaasõda" ja "Tavaline fašism".
Diafilm "Suur Isamaasõda".

T e e m a: PÕHJALIKUD MUUTUSED RAHVUSVAHELISES OLUKORRAS PÄRAST TEIST MAAILMASÕDA. SOTSIALISTLIKU MAAILMASÜSTEEMI KUJUNEMINE

1. Kapitalismi üldkriisi teine etapp. Sotsialistliku maailmasüsteemi kujunemine. NLKP osa sotsialistlike maade sõprusliidu tugevdamisel.

2. Vastuolude edasine teravnemine monopolistliku kodanluse ja töörahvahulkade vahel. Kommunistlike parteide autoriteedi ja mõju kasv.

3. Rahvusliku vabadusliikumise võimas tõus koloniaal- ja sõltuvates maades. Koloniaalsüsteemi lagunemine.

4. Rahupooldajate ülddemokraatliku liikumise tekkimine ja arenemine. NLKP ja Nõukogude valitsuse võitlus rahvusvaheliste probleemide lahendamise eest rahu, demokraatia ja sotsialismi huvides.

Referaadi teema

1. Proletariaadi diktatuuri vormide mitmekesisus.

2. Ameerika Ühendriikide aatomirelvamonopoli likvideerimine.

3. NSV Liidu juhtiv osa rahu säilitamisel ja kindlustamisel.

Kohustuslik kirjandus

NLKP programm, I osa, I-VI alajaotus. Tallinn, 1963.

50 aastat Suurt Sotsialistlikku Oktoobrirevolutsiooni. NLKP Keskkomitee otsus. NLKP Keskkomitee teesid. Tallinn, 1967, lk.21 ja 49-54.

Ilukirjandus

- K.Smirnov. Sõbrad ja vaenlased. Tallinn, 1948.
A.Surkov. Rahu maailmale. Tallinn, 1950.
A.Jakobson. Kaks leeri. Tallinn, 1948.
A.Jakobson. Õõ ja päeva piiril. Tallinn, 1950.

Filmid

Kunstiline film "Vene küsimus".
Dokumentaalfilmid: "Poole sajandi kroonika", "Vene ime",
"Tšehhoslovakkia. Katsumuste aasta", "Seltsimees Berliin".
Diafilm "Sotsialistlik maailmasüsteem".

T e e m a: PARTEI TEGEVUS RAHVAMAJANDUSE JA KULTUURI TAASTAMISEL NING EDASIARENDAMISEL

1. Partei tegevus rahvamajanduse taastamisel ja edasiarendamisel.
2. Partei organisatsioonilise ja ideoloogilise töö ümberkorraldamine vastavalt rahuaja ülesannetele.
3. Sotsialismi ülesehitamine Eesti NSV-s.
4. Partei võitlus viienda viie aasta plaani täitmise eest. NLKP Keskkomitee 1953.aasta septembri- ja 1955. aasta juulipleenumi otsused.

Referaadi teema

1. Kunst kuulub rahvale.
2. Sotsialismi ülesehitamise iseärasusi Eesti NSV-s.

Kohustuslik kirjandus

Seadus NSV Liidu rahvamajanduse taastamise ja arendamise neljandast viie aasta plaanist (1946-1950). Tallinn, 1946.
ÜK(b)P Keskkomitee otsus 2.aug. 1946 "Partei ja nõukogude juhtivate töötajate ettevalmistamisest ja nende kvalifikatsiooni tõstmisest". NLKP kongresside, konverentside ja Keskkomitee pleenumite resolutsioonid ja otsused, III osa. Tallinn, 1957, lk.473-481.

NLKP XIX kongressi resolutsioonid: direktiivid NSV Liidu arendamise viienda viie aasta plaani kohta aastaks 1951-1955; partei nimetuse muutmisest; NLKP põhikiri. Sealsamas, lk.547-584. NLKP Keskkomitee pleenumi otsus 7.sept. 1953 "NSV Liidu põllumajanduse edasiarendamise abinõudest". Sealsamas, lk.599-640.

NLKP Keskkomitee 1955.aasta juulipleenumi otsus "Tööstuse edasise tõusu saavutamise, tehnilise progressi ja tootmise organiseerimise parandamise ülesannetest". Tallinn, 1955.

Eesti NSV ajalugu. Tallinn, 1957, lk.562-605.

Täiendav kirjandus

NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu ja ÜK(b)P Keskkomitee määrus 21.augustist 1943 "Edasilükkamatuist abinõudest saksa okupatsioonist vabastatud piirkondade majanduse taastamiseks". NLKP kongresside, konverentside ja Keskkomitee pleenumite resolutsioonid ja otsused, III osa, lk.433-471.

NSV Liidu Ministrite Nõukogu ja ÜK(b)P Keskkomitee määrus 19.septembrist 1946 "Kolhoosides esinevate põllumajandusliku artelli põhikirja rikkumiste likvideerimise abinõudest". Sealsamas, lk.492-497.

NLKP Keskkomitee otsus 28.maist 1958 "Vigade parandamisest operitele "Suur sõprus", "Bogdan Hmelnitski" ja "Kõigest südamest" antud hinnangus". "Rahva Hää", 1958, 10. juuni.

Ilukirjandus

V.Kotšetov. Žurbinid. Tallinn, 1954.

G.Nikolajeva. Lõikus. Tallinn, 1950.

J.Smuul. Järvesuu poiste brigaad. Tallinn, 1946-1948.

S.Babajev, Kuldtähe kavaler. Tallinn, 1947.

E.Maltsev. Kogu südamest. Tallinn, 1948.

V.Lačis. Torm. Tallinn, 1948.

A.Jakobson. Elu tsitadellis. Tallinn, 1946.

A.Jakobson. Kaks leeri. Tallinn, 1948.

A.Hint. Kuhu lähed, seltsimees direktor? Tallinn, 1949.

H.Leberecht. Valgus Koordis. Tallinn, 1949.

Filmid

Kunstilised filmid: "Suur perekond", "Kevad Ülejõe tänavas", "Elu tsitadellis" ja "Valgus Koordis".

Dokumentaalfilmid: "Poole sajandi kroonika (aastad 1945-1955)" ja "Vene ime".

Disfilm "Rahvamajanduse taastamine 1946-1950".

T e e m a: NLKP XX KONGRESS KAASAEGSE RAHVUSVAHELISE ARENGU MÕNINGATEST PRINTSIPIAALSETEST KÜSIMUSTEST. NLKP VÕITLUS RAHVUSVAHELISE KOMMUNISTLIKU LIIKUMISE ÜHTSUSE EEST

1. NLKP XX kongress erineva sotsiaalse korraga riikide rahulikust kooseksisteerimisest. Rahulik kooseksisteerimine kui sotsialismi ja kapitalismi vahelise klassivõitluse spetsiifiline vorm.

2. Sõdade vältimise võimalikkusest kaasajal. Õiglased ja ebaõiglased sõjad.

3. Sotsialismile ülemineku vormidest eri maades. Sotsialistliku revolutsiooni üldised seaduspärasused ja rahvuslikud iseärasused.

Referaadi teema

1. NLKP XX kongress, 1957., 1960. ja 1969.a. kommunistlike ja töölispartei esindajate nõupidamine kaasaegse eepohi iseloomust.

2. Vietnami rahva kangelaslik võitlus ameerika interventide vastu.

3. Kommunistid ja noorsooliikumise tõus.

Kohustuslik kirjandus

NLKP XX kongressi resolutsioon NLKP Keskkomitee aruande põhjal. NLKP XX kongressi resolutsioonid. Tallinn, 1956, lk.3-24. 1957., 1960. ja 1969.a. Moskvast toimunud kommunistlike ja töölispartei esindajate nõupidamiste dokumendid. Tallinn, 1964, 1969.

50 aastat Suurt Sotsialistlikku Oktoobrirevolutsiooni. NLKP Keskkomitee pleenumi otsus. NLKP Keskkomitee teesid. Tallinn, 1967, lk.23-28.

Täiendav kirjandus

NLKP programm, I osa. Tallinn, 1965.

NLKP Keskkomitee 1966.a. detsembripleenumi otsus "NSV Liidu rahvusvahelisest poliitikast ja NLKP võitlusest kommunistliku liikumise monoliitsuse eest". "Rahva Hääl", 1966, 14.dets.

NLKP Keskkomitee 1968.a. aprillipleenumi otsus "Rahvusvahelise olukorra aktuaalsetest probleemidest ja NLKP võitlusest ülemaailmse kommunistliku liikumise ühtsuse eest". "Rahva Hääl", 1968, 11.aprill.

T e e m a: NLKP XX KONGRESS. KURSS KOMMUNISTLIKU ÜLESEHITUSTÖÖ ARENDAMISELE

1. NLKP XX kongress NSV Liidu sisepoliitilisest olukorrast ja kommunismi ülesehitamise ülesannetest.

2. NLKP tegevus partei ja riigi elu leninlike normide ja parteilise juhtimise printsiipide taastamisel ja edasiarendamisel:

a) 1953.a. juulipleenum. NLKP Keskkomitee pleenum Beria loo poliitilistest õppetundidest;

b) Stalini isiku kultuse hukkamõistmine kongressil. NLKP Keskkomitee otsus 30.juunist 1956 "Isikukultusest ja selle tagajärgedest ülesaamise kohta".

3. NLKP erakorraline, XXI kongress. Kongress sotsialismi täielikust ja lõplikust võidust NSV Liidus. NSV Liidu rahvamajanduse arendamise kontrollarvude vastuvõtmine aastaks 1959-1965.

Referaadi teema

Marxism-leninism isiku ja rahvahulkade osast aja-
loos.

Kohustuslik kirjandus

NLKP XX kongressi resolutsioon NLKP Keskkomitee aruande põhjal. NLKP XX kongressi resolutsioonid. Tallinn, 1956, lk.19-24.

NLKP Keskkomitee 1956.aasta 30.juuni otsus "Isikukultusest ja selle tagajärgedest ülesaamise kohta". Tallinn, 1956.

NLKP XXI kongressi resolutsioon "NSV Liidu rahvamajanduse arendamise kontrollarvud aastaks 1959-1965". Tallinn, 1959. 50 aastat Suurt Sotsialistlikku Oktoobrirevolutsiooni. NLKP Keskkomitee pleenumi otsus. NLKP Keskkomitee teesid. Tallinn, 1967, lk.23-28.

Täiendav kirjandus

Постановление Совета Министров, ЦК КПСС и ВЦПС 8 сентября 1956 г. "О повышении заработной платы низкооплачиваемым рабочим и служащим". - "КПСС в резолюциях и решениях...", изд. 7, ч.IV, стр. 242-243. Постановление ЦК КПСС и Совета Министров СССР 31 июля 1957 г. "О развитии жилищного строительства". - "КПСС в резолюциях и решениях...", изд. 7, ч. V, стр. 278-293.

Постановление ЦК КПСС, Совета Министров СССР и ВЦПС 1 апреля 1958 г. "О переводе на семи- и шестичасовой рабочий день и упорядочении заработной платы рабочих и служащих ряда отраслей тяжелой промышленности". - "КПСС в резолюциях и решениях...", изд. 7, ч.IV, стр. 321-324.

Мемуари- ja ilukirjandus

D.Grainin. Pärast pulmi. Tallinn, 1960.

J.Smuul. Jäine raamat. Tallinn, 1964.

A.Tšakovski. Kauge tähe valgus. Tallinn, 1962.

T e e m a: NLKP XXII KONGRESS. NLKP UUE PROGRAMMI JA
PÕHIKIRJA VASTUVÕTMINE

1. Partei uue programmi - kommunistliku ühiskonna ülesehitamise programmi vastuvõtmine kongressil. NLKP uus põhikiri.
2. Kommunismi materiaal-tehnilise baasi loomine kui partei ja nõukogude rahva majanduslik peaülesanne.
3. NLKP programm sotsialistlike ühiskondlike suhete ümberkasvamisest kommunistlikeks.
4. Kommunistlik kasvatustöö, kommunistliku ühiskonna inimese kujundamine kui kommunismi ülesehitamise koostisosa.

Referaadi teema

1. Teaduse osa kommunismi materiaal-tehnilise baasi loomisel.
2. Elektrifitseerimine on kommunistliku ühiskonna majanduse rajamise peateljeks.
3. Eesti NSV osa kommunismi materiaal-tehnilise baasi loomisel.

Kohustuslik kirjandus

Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei programm, II osa, I, III, IV, V ja VII alajaotus. Tallinn, 1963.
50 aastat Suurt Sotsialistlikku Oktoobrirevolutsiooni. NLKP Keskkomitee otsus. NLKP Keskkomitee teesid. Tallinn, 1967, lk. 27-28.

Täiendav kirjandus

J. Käbin. Oktoobrirevolutsioon ja eesti rahvas. Tallinn, 1967, lk. 80-109.

T e e m a: PARTEI TEGEVUS XXII KONGRESSI OTSUSTE
ELLUVIIMISEL

1. Partei ja nõukogude rahva võitlus NSV Liidu rahvamajanduse arendamise seitsme aasta plaani täitmise eest.

2. NLKP Keskkomitee 1964.aasta oktoobripleenum. Subjektivismi ja voluntarismi hukkamõistmine. NLKP Keskkomitee 1964.aasta novembripleenum. Parteiorganisatsioonide struktuuri leninlike printsiipide taastamine.

3. NLKP Keskkomitee 1965.aasta märtsipleenum põllumajanduse edasiarendamise pakilistest abinõudest.

4. NLKP Keskkomitee 1965.aasta septembripleenum rahvamajanduse juhtimise meetodite ümberkorraldamise vajalikkusest ja nende kooskõlla viimisest sotsialistliku majanduse uue arenguetapiga. Partei abinõud rahvamajanduse planeerimise ja juhtimise süsteemi põhjalikuks parandamiseks, majanduslike meetodite ja stiimulite osatähtsuse tõstmiseks sotsialistliku tootmise arendamisel.

Referaadi teema

1. Tallinna tööstusettevõtted majandusreformi tingimustes.

2. NLKP Keskkomitee 1965.a. märtsipleenumi tulemusi Eesti NSV põllumajanduses.

Kohustuslik kirjandus

NLKP Keskkomitee 1965.aasta märtsipleenumi otsus "NSV Liidu põllumajanduse edasiarendamise pakilistest abinõudest". Tallinn, 1965.

NLKP Keskkomitee 1965.aasta septembripleenumi otsus "Tööstuse juhtimise parandamisest, planeerimise täiustamisest ja tööstusliku tootmise majandusliku stimuleerimise intensiivistamisest". Tallinn, 1965.

L.I.Brežnev. NSV Liidu põllumajanduse edasiarendamise pakilistest abinõudest. Ettekanne NLKP Keskkomitee pleenumil 24.märtsil 1965. Tallinn, 1965.

A.N.Kossôgin. Tööstuse juhtimise parandamisest, planeerimise täiustamisest ja tööstusliku tootmise majandusliku stimuleerimise intensiivistamisest. Ettekanne NLKP Keskkomitee pleenumil 27.septembril 1965. Tallinn, 1965.

50 aastat Suurt Sotsialistlikku Oktoobrirevolutsiooni. NLKP Keskkomitee otsus. NLKP Keskkomitee teesid. Tallinn, 1967, lk.28-29.

Täiendav kirjandus

A.Veimer. Eesti NSV sotsialistlik industrialiseerimine. Tallinn, 1958.

E.Tõnurist. Eesti NSV põllumajanduse sotsialistlik rekonstrueerimine. Tallinn, 1967.

T e e m a: NLKP XXIII KONGRESS RAHVUSVAHELISEST OLUKORRAST JA NLKP VÄLISPOLIITILISEST TEGEVUSEST

1. NLKP võitlus sotsialismi maailmasüsteemi ühtsuse ja võimsuse tugevdamise eest.
2. Kapitalistliku süsteemi vastuolude süvenemine ja proletariaadi klassivõitluse arenemine.
3. NLKP osa maailma kommunistliku liikumise konsolideerimisel.
4. Rahvusliku vabadusliikumise arenemine ja rahvaste vabadusvõitluse toetamine NLKP poolt.
5. Nõukogude Liidu võitlus imperialismi agressiivse poliitika vastu, rahu ja rahvusvahelise julgeoleku eest.

Referaadi teema

1. Klassivõitlus Ameerika Ühendriikides.
2. Mao Ze-dongi grupi väikekodanlik avantürism ja suurriiklik šovinism.

Kohustuslik kirjandus

Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei XXIII kongressi resolutsioon NLKP Keskkomitee aruande põhjal. Tallinn, 1966.

50 aastat Suurt Sotsialistlikku Oktoobrirevolutsiooni. NLKP Keskkomitee pleenumi otsus. NLKP Keskkomitee teesid. III osa, lk.48-62. Tallinn, 1967.

L.I.Brežnev. NLKP Keskkomitee aruanne Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei XXIII kongressile. Tallinn, 1966.

NLKP Keskkomitee 1968.a. aprillipleenumi otsus "Rahvusvahelise olukorra aktuaalsetest probleemidest ja NLKP võitlusest ülemaailmse kommunistliku liikumise ühtsuse eest". "Rahva Hääl", 1968, 11.aprill.

1969.a. Moskvast toimunud kommunistlike ja töölispartei rahvusvahelise nõupidamise dokumendid. Tallinn, 1969.

NLKP Keskkomitee teesid "V.I.Lenini 100.sünni-aastapäevaks", III osa. Tallinn, 1970.

T e e m a: NLKP XXIII KONGRESS. PARTEI VÕITLUS KOMMUNISMI MATERIAAL-TEHNILISE BAASI LOOMISE EEST

1. Seitsme aasta plaani täitmise tulemused (ka Eesti NSV-s).

2. NLKP XXIII kongress NSV Liidu rahvamajanduse arendamise viie aasta plaani (1966-1970) ülesannetest ja iseärasustest.

Viie aasta plaani täitmisest. NLKP Keskkomitee 1969. aasta detsembripleenum.

3. NLKP XXIII kongress otsustava võitluse vajalikkusest kodanliku ideoloogia, reformismi, revisionismi, dogmatismi ja sektantluse vastu, marksismi-leninismi puhtuse eest.

4. NLKP XXIII kongress partei juhtiva osa edasisest suurenemisest kommunistlikus ülesehitustöös.

5. NLKP XXIII kongressi rahvusvaheline tähtsus. Kommunistliku ühiskonna ülesehitamine - NLKP ja nõukogude rahva peamine internatsionaalne kohus.

Referaadi teema

1. Viisaastaku ülesanded Eesti NSV-s ja nende täitmine.

2. Ideoloogilise töö tähtsuse kasvust kommunismi ülesehitamise tingimustes.

3. Teaduse ja kultuuri areng Eesti NSV-s.

Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei programm, I osa, VII alajaotus. Tallinn, 1963.

Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei XXIII kongressi resolutsioon NLKP Keskkomitee aruande põhjal. Tallinn, 1966.

NLKP Keskkomitee pleenumi otsus 6.septembrist 1967 "Nõukogude rahva elujärje edasise tõstmise abinõudest". "Rahva Hää", 1967, 27.sept.

L.I.Brežnev. NLKP Keskkomitee aruanne Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei XXIII kongressile. Tallinn, 1966.

NLKP Keskkomitee 1968.a. aprillipleenumi otsus "Rahvusvahelise olukorra aktuaalsetest probleemidest ja NLKP võitlusest ülemaailmse kommunistliku liikumise ühtsuse eest". "Rahva Hää", 1968, 11.aprill.

NLKP Keskkomitee teesid "V.I.Lenini 100. sünni-aastapäevaks", IV osa. Tallinn, 1970.

L.I.Brežnev. Lenini üritus elab ja võidab. Ettekanne NLKP Keskkomitee, NSV Liidu Ülemnõukogu ja Vene NFSV Ülemnõukogu ühisel pidulikul koosolekul Vladimir Iljitš Lenini 100. sünni-aastapäeva puhul 21.aprillil 1970. "Rahva Hää", 1970, 22.aprill.

ERISEMINARIDE KAVAD MAJANDUSTEADUSKONNA

ÜLIÕPILASTELE

I ERISEMINARI PROBLEEM:

"EKP VÕITLUS NÕUKOGUDE VÕIMU TAASKEHTESTAMISE EEST
(1920-1940)"

T e e m a: EKP VÕITLUS RAHVAHULKADE KOONDAMISEL VÕIT-
LUSSE KODANLIKU DIKTATUURI VASTU (1918-1934).

1. Eesti Tööraha Kommuun.
2. Saaremaa tööraha ülestõus 1919.
3. Tartu rahu.
4. EKP konstitueerumine iseseisvaks parteiks. EKP I kongress.
5. EKP II kongress. Tööraha Ühine Väerind.
6. Eesti proletariaadi relvastatud ülestõus 1.detsembril.
7. Võitlus fašismiohu vastu.

Referaadi teema

1. Kellele iseseisvus, kellele ike.
2. EKP programm.
3. 1924.a. 1.detsembri ülestõus.

Kohustuslik kirjandus

- V.I.Lenin. Kõne Presnja rajooni tööliste ja punaarmeele parteitul konverentsil 24.jaanuaril 1920. Teosed, 30. kd., lk. 279-280.
- V.I.Lenin. Kiri Ukraina töölistele ja talupoegadele Denikini üle saavutatud võitude puhul. Teosed, 30.kd., lk.268.
- V.I.Lenin. Aruanne Ülevenemaalise Kesktäitevkomitee ja Rahvakomissaride Nõukogu tööst Ülevenemaalise Kesktäitevkomitee VII koosseisu esimesel istungjärgul 2.veebruari 1920. Teosed, 30.kd., lk.296.

V.I.Lenin. Kõne Basmannõi, Leforti ja Aleksejevi ning Sokolniki rajooni tööliste ja punaarmeeaste parteitul konverentsil 3.septembril 1919. Teosed, 30.kd., lk.1-7.

Ülevaade EKP ajaloo, I. Tallinn, 1961, VIII ptk.

Ülevaade EKP ajaloo, II. Tallinn, 1963, IX ptk.

Täiendav kirjandus

V.Kingissepp. Kellele iseseisvus, kellele ike. Tallinn, 1946.

V.Kingissepp. Iseseisvuse ike all. Tallinn, 1953.

V.Kingissepp. Võitlus Ameerika-inglise imperialistide ja nende käsilaste vastu. Tallinn, 1953.

Eesti NSV ajalugu. Tallinn, 1957, XI ja XII ptk.

P.Vihalem. Eesti kodanlus imperialistide teenistuses. Tallinn, 1960.

Eesti Töörahva Kommuun. Dokumentide ja materjalide kogumik. Tallinn, 1958.

Relvaga Oktoobrirevolutsiooni kaitsel (mälestuste kogumik). Tallinn, 1963.

Eestimaa Kommunistliku Partei I kongress (dokumente ja materjale). Tallinn, 1960.

Ü.Taigro. 29.november 1918. Tallinn, 1968.

Ü.Taigro. Eesti töörahva võitlus nõukogude võimu ja rahu eest kodusõja aastail (1918-1920). Tallinn, 1957.

A.Sunila. Saaremaa töörahva ülestõus 1919.aastal. Tallinn, 1954.

H.Saarniit. Kodanlik Eesti sõjajärgse revolutsioonilise kriisi aastail (1920-1924). Tallinn, 1958.

A.Liebman. EKP loomise ajaloo. Tallinn, 1960.

A.Lebbin. EKP võitlus töörahva ühisrindede eest. Tallinn, 1961.

A.Sunila. Eesti proletariaadi relvastatud ülestõus 1.detsembril 1924. Tallinn, 1961.

Karastumine. Mälestusi Eesti noorsoo revolutsioonilisest liikumisest. Tallinn, 1960.

X.Арумязь. За кулисами "Балтийского союза". Таллин, 1966.

Борьба за Советскую власть в Прибалтике. Изд. "Наука" М., 1967.

Nad kaitsesid nõukogude võimu. Tallinn, 1964.

A.Liebman, E.Mattisen. Ajaloo loogika. Tallinn, 1968.

A.Sunila. Vabaduse koidikul. Tallinn, 1964.

Näitlik materjal

10 aastat Nõukogude Eestit (album). Tallinn, 1950.

Tallinn (album). Tallinn, 1955.

Oktoobrirapsoodia. Tallinn, 1968.

Film V.Kingissepast.

Kunstiline film "Perekond Männardid".

Dokumentaalfilm "Vabariigi sünd".

T e e m a: EKP VÕITLUS FAŠISTLIKU DIKTATUURI KUKUTAMISE JA NÕUKOGUDE VÕIMU TAASKEHTESTAMISE EEST (1934-1940)

1. Töölisklassi ühisrinde ja fašismivastase rahvarinde loomine.
2. Revolutsioonilise situatsiooni kujunemine Eestis, EKP 1940. aasta aprillikonverents.
3. Fašistliku diktatuuri kukutamine ja nõukogude võimu taaskehtestamine Eestis.
4. 1940. aasta revolutsiooni iseloom ja liikumapanevad jõud.
5. Eesti NSV astumine NSV Liidu koosseisu ja EKP taasühinemine NLKP-ga.

Referaadi teema

1. 1940.a. revolutsiooni üldised seaduspärasused ja spetsiifilised iseärasused.
2. Kodanlikud võltsingud 1940.a. revolutsiooni kohta.
3. EKP internatsionaalsed sidemed NLKP ja teiste maade komparteidega.

Kohustuslik kirjandus

V.I.Lenin. II Internatsionaali krahh. Teosed, 21.kd., lk.187-188.

V.I.Lenin. Marksismi karikatuurist ja "imperialistlikust ökonomismist". Teosed, 23.kd., lk.57.

V.I.Lenin. "Pahempoolsuse" lastehaigus kommunismis. Teosed, 31.kd., lk.1-95.

V.I.Lenin. Viis aastat Vene revolutsiooni ja maailmarevolutsiooni perspektiivid. Teosed, 33.kd., lk.382-395.

Ülevaade EKP ajaloo, II osa, XII ja XIII ptk. Tallinn, 1963.

Täiendav kirjandus

1940.aasta sotsialistlik revolutsioon Eestis. Dokumente ja materjale. Tallinn, 1960.

Besti NSV ajalugu, XIII ja XIV ptk. Tallinn, 1957.

Saabus päev. 1940.aasta revolutsioonilistest sündmustest osavõtjad jutustavad. Tallinn, 1960.

S.Kutsar-Zabrodskaia. EKP 1940. aasta revolutsioonis. Tallinn, 1940.

В.Пономарев. Исторические уроки VII конгресса Коминтерна и современность. "Коммунист", № 16. 1965, стр. 14-31.

Besti NSV ajalugu, XII ptk. Tallinn, 1957.

Trellide taga. Mälestusi ja dokumente eesti kommunistide võitlusest kodanlikus vanglas. Tallinn, 1962.

Õ.Elango. Eesti kapitalismi ajutise ebakindla stabilisatsiooni aastail (1925-1929). Tallinn, 1958.

O.Kuuli, A.Liebman, H.Saarniit. Tööraha riigi eest. Tallinn, 1967.

M.Pesti. Rahvuslik reetmine "rahvusluse" sildi all. (Kodanliku Eesti välispoliitikast aastail 1934-1940.) Tallinn, 1960.

O.Kuuli. Ühise võitluse lipu all. Tallinn, 1961.

A.Sunila. Kodanliku "demokraatia" ja "vabaduse" sildi all. Tallinn, 1961.

H.Tiido. Nõukogude maareform Eestis. Tallinn, 1960.

10 aastat nõukogude võimu Eestis. Tallinn, 1960.

D.Rudnev. Läbi aegade inimeste südames. Tallinn, 1966.

II ERISEMINARI PROBLEEM:

"NLKP - NÕUKOGUDE ÜHISKONNA JUHTIV JA SUUNAV JÕUD VÕITLUSES KOMMUNISMI EEST"

T e e m a: NLKP IDEOLOOGILINE TÖÖ KAASAJAL

1. Ideoloogilise töö põhimõtetest ja tingimustest käesoleval etapil.
2. Kommunistliku kasvatuses põhiülesanded ja suunad:
 - a) teadusliku maailmavaate kujundamine marksismi-leninismi alusel;
 - b) töökasvatus;
 - c) kasvatus kommunistliku moraali vaimus;
 - d) kasvatus sotsialistliku patriotismi ja proletaarsete internatsionalismi vaimus;
 - e) esteetiline ja kehaline kasvatus.
3. Kodanliku ja väikekodanliku ideoloogia mitmesuguste vormide vastu võitlemine kui töötajate kommunistliku kasvatuses tähtsaim tingimus.
4. Kollektiivi osatähtsus töötajate kommunistlikus kasvatuses ja enesekasvatus.

Referaadi teema

1. Teaduskonna komsomoliorganisatsiooni kasvatusetööst.
2. Kirjandus ja kunst kommunistliku kasvatuses abinõuna.
3. Indiviidi enesekasvatus ja selle vastastikused seosed kollektiiviga.

Kirjandus

- V.I.Lenin. Noorsooühingute ülesanded. Teosed, 31.kd., lk.252-268.
- Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei programm. Tallinn, 1961, II osa, V jagu.
- L.I.Brežnev. NLKP Keskkomitee aruanne Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei XXIII kongressile. NLKP XXIII kongressi materjale. Tallinn, 1967, lk.75-83.

NLKP Keskkomitee teesid "V.I.Lenini 100. sünni-aastapäevaks". Tallinn, 1970.

J.Käbin. EKP Keskkomitee aruanne Eestimaa Kommunistliku Partei XV kongressile. "Eesti Kommunist", 1966, nr.3.

EKP Keskkomitee. Agitatsiooni- ja propagandatöö juhtimisest partei Kohtla-Järve rajoonikomitee poolt. "Eesti Kommunist", 1967, nr.6, lk.3-7.

F.Eisen. Hariduse võidukäik Nõukogude Eestis. "Eesti Kommunist", 1967, nr.9, lk.8-12.

V.Golikov, S.Murašov, N.Šatagin, S.Šaumjan, I.Tšhikvišvili. Leninliku parteilisuse eest NLKP ajaloo valgustamisel. "Eesti Kommunist", 1969, nr.3, lk.36-50.

В.Степаков. Партия и коммунизм. "Коммунист", 1967, № 8, стр. 9-21.

Партийное строительство. Хрестоматия. М., 1966.

Teema: NLKP PÕHIKIRI KUI LENINLIKE ORGANISATSIOONILISTE ALUSTE, PARTEIELU NORMIDE JA JUHTIMISE PRINTSIIPIDE KEHASTUS

1. Partei programmi ja põhikirja tähtsus partei elus ja tegevuses. Partei ridade ideeline ja organisatsiooniline ühtsus - kommunistliku partei jõu ja võitmatuse allikas.

2. Partei elu leninlikud normid ja partei organisatsioonilised alused. Demokraatlik tsentralism - partei organisatsioonilise ülesehituse põhiprintsiip.

3. Parteilise juhtimise leninlik stiil (teaduslik lähenemisviis, kollektiivsus, asjalikkus).

Referaadi teema

1. Miks on vajalik ja milles väljendub partei juhtiv osa nõukogude ühiskonnas?

2. Parteilise informatsiooni allikad ja vormid.

3. Asjalikkus - parteitöö leninliku stiili üks tähtsaim põhijoon.

Kirjandus

- V.I.Lenin. Üks samm edasi, kaks sammu tagasi. Teosed, 7.kd., lk.221-282.
- V.I.Lenin. "Pahempoolsuse" lastehaigus kommunismis. Teosed, 31.kd., lk.7-10.
- V.I.Lenin. Kiri kongressile. Teosed, 36.kd., lk.541-547.
- VK(b)P X kongressi resolutsioonid ja otsused: Partei ühtsusest, Parteitöö küsimustest. NLKP kongresside, konverentside ja Keskkomitee pleenumite resolutsioonid ja otsused, I osa, lk.516-529.
- NLKP põhikiri, NLKP XXIII kongressi materjale. Tallinn, 1966.
- L.I.Brežnev. NLKP Keskkomitee aruanne Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei XXIII kongressile. NLKP XXIII kongressi materjale, lk.61-83.
- NLKP Keskkomitee teesid "V.I.Lenini 100. sünni-aastapäevaks". Tallinn, 1970.
- J.Kabin. ЕКР Keskkomitee aruanne Eestimaa Kommunistliku Partei XV kongressile. "Eesti Kommunist", 1966, nr.3, lk.19-24.
- Партийное строительство. Хрестоматия. М., 1966.

T e e m a: PARTEI-ALGORGANISATSIOONID

1. Partei-algorganisatsioonid kui partei alus.
2. Partei-algorganisatsioonide moodustamise tingimused ja põhimõtted, nende juhtivad organid.
3. Partei-algorganisatsioonide kohustused ja peamised tegevuse suunad.
4. Kontrolli õigus administratsiooni tegevuse üle.
5. Partei-algorganisatsioonid ja nende vahekorra teiste organisatsioonidega:
 - a) partei ja nõukogud,
 - b) partei ja ametiühingud,
 - c) partei ja komsomol,
 - d) parteigrupid mitteparteilises organisatsioonis.

Referaadi teema

1. Tallinna tööstusettevõtete partei-algorganisatsioonide võitlus tööviljakuse tõstmise eest.

2. Parteioorganisatsioonide agitatsiooni- ja propagandatööst (ENSV materjalide põhjal).

Kirjandus

Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei põhikiri, NLKP XXIII kongressi materjale. 1967, lk.191-196.

L.I.Brežnev. NLKP Keskkomitee aruanne Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei XXIII kongressile. NLKP XXIII kongressi materjale. 1967, lk.61-85.

J.Käbin. EKP Keskkomitee aruanne Bestimaa Kommunistliku Partei XV kongressile, "Eesti Kommunist", 1966, nr.3, lk.13-19.

NLKP arvudes. "Eesti Kommunist", 1967, nr.12, lk.28-29.

EKP Keskkomitee. Partei Kohtla-Järve linnakomitee tööst. "Eesti Kommunist", 1967, nr.12, lk.34-38.

V.Konstantinov. Linna parteioorganisatsioon uue majandussüsteemi tingimustes. "Eesti Kommunist", 1967, nr.9, lk.13-18.

ÜLENÜ 50.aastapäev ja noorsoo kommunistliku kasvatamise ülesanded. NLKP Keskkomitee otsus. "Rahva Hääl", 1968, 26.okt.

Партийное строительство. Хрестоматия. М., 1966.

T e e m a : KAADRI VALIKU, PAIGUTAMISE JA KASVATAMISE LENINLIKUD PRINTSIIBID. TÄITMISE KONTROLL

1. Kaadri poliitilised omadused. Kommunistlik teadlikkus ja printsiipaalsus.

2. Kaadri ametialased omadused. Kaasaegsete teaduslike teadmiste omandamise vormid ja meetodid kaadri kvalifikatsiooni tõstmisel.

3. Oskus töötada inimestega. Kriitika ja enesekriitika kui kaadri karastamise ja kasvatamise vahend.

4. Noorte töötajate edutamine, vanade ja noorte kaadri õige ühendamine.

5. Otsuste täitmise kontrolli leninlikud põhimõtted ja nende elluviimine käesoleval etapil.

Referaadi teema

1. Juhtiva töötaja parteipoliitiline ja ametialane iseloomustus.

2. Juhtija moraalsetest omadustest.

3. Põlvkondade ühtsuse ja järjekestvuse probleemid kaasaegsel ajal.

4. Kuidas TPI komsomolorganisatsioonis kontrollitakse otsuste täitmist?

Kirjandus

V.I.Lenin. "Pahempoolsuse" lastehaigus kommunismis. Teosed, 31.kd., lk.22-28.

V.I.Lenin. Partei puhastamisest. Teosed, 33.kd., lk.19-21.

Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei programm. Tallinn, 1961.

Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei põhikiri, NLKP XXIII kongressi materjale. Tallinn, 1967.

Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei XXIII kongressi resolutsioon. NLKP Keskkomitee aruande põhjal NLKP XXIII kongressi materjale. Tallinn, 1967, lk.170-175.

L.I.Brežnev. NLKP Keskkomitee aruanne Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei XXIII kongressile. NLKP XXIII kongressi materjale. Tallinn, 1967.

NLKP Keskkomitee Poliitbüroo otsus "Eestimaa Kommunistliku Partei Keskkomitee tööst juhtiva kaadriga". "Eesti Kommunist", 1967, nr.5.

J.Käbin. EKP Keskkomitee aruanne Eestimaa Kommunistliku Partei XV kongressile. "Eesti Kommunist", 1966, nr.3, lk.19-24.

E.Schmidt. Mõnedest tehnikaalase kaadri ettevalmistamise probleemidest. "Eesti Kommunist", 1966, nr.5, lk.7-14.

Партийное строительство. Хрестоматия. М., 1966.

Avantürism - riskantne, meeletu ettevõte, mis ei arvesta reaalseid jõude ja tingimusi ning on seetõttu lõpptulemusena määratud läbikukkumisele.

Dogmatism - mõtlemine, mis kasutab tardunud, muutmatuid valemid, arvestamata konkreetseid tingimusi, kohta ja aega, kuhu need valemid kuuluvad.

Fabiaanlased - Fabiani ühingu (1884.aastal rajatud Inglise reformistlik organisatsioon) liikmed. Oma nimetuse sai see ühing Rooma väesjuht Fabius Cunctatori (III saj.e.m.a.) nime järgi, keda hüüti "viivitajaks" tema äraootava taktika pärast, kõrvalhoidmise pärast otsustavaist lahinguist sõjas Hannibaliiga. Fabiani ühingu liikmeiks olid kodanliku intelligentsi eesõigustatud esindajad B.Shaw, R.Macdonald, B.Webb. Nad eitasid proletariaadi klassivõitluse vajalikkust ja sotsialistlikku revolutsiooni. Arvasid ekslikult, et üleminek kapitalismilt sotsialismile on võimalik ainult pisireformide varal. "Fabiaanlik sotsialism" on leiboristide ideoloogia üks allikaid.

Finantskapital - kapitali eriliik, mis tekib monopolistliku pangaja tööstuskapitali liitumisel.

Finantsoligarhia - tööstus- ja pangamonopolide eesotsas olevate finantskapitalistide grupi (kliki) majanduslik ja poliitiline ülemvõim.

Ideoloogia - ühe või teise klassi vaadete, arusaamade süsteem. Proletariaadi ideoloogia kujutab endast kommunistlikku ideoloogiat, mille ainuõigeks väljendajaks on marksism-leninism.

Kapitalistlikud monopolid - monopoolselt kõrge kasumi kindlustamise eesmärgil loodavad liidud, kokkulepped või ühendused kapitalistide vahel, kes koondavad enda kätte tunduva osa kaupade tootmisest ja realiseerimisest. Nad tekivad tootmise ja kapitali kõrge kontsentratsiooni baasil ja muutuvad kapitalistlike maade majanduses ja poliitikas valitsevaks imperialismi perioodil.

Klassid - suured inimeste grupid, kes erinevad üksteisest neile teatud ajaloolises ühiskondliku tootmise süsteemis kuuluva

koha poolest, oma suhetelt (mis on enamasti fikseeritud ja vormistatud seadustes) tootmisvahenditega, nende poolt tööühiskondlikus organisatsioonis etendatavalt osalt, järelkult ka ühiskondliku rikkuse selle osa saamisviisilt ja suuruselt, mis on nende käsutuses. Klassid on niisugused inimeste grupid, kellest üks võib omastada teise tööd selle tõttu, et nende koht ühiskondliku majanduse teatavas formatsioonis on erinev (vt. V.I. Lenin. Teosed, 29. kd., lk. 388).

Kodanlus - kapitalistliku ühiskonna valitsev klass, kellele kuuluvad tootmisvahendid, kes elab ja rikastub töörahva tööst.

Lisavaartus - palgatööliste poolt loodud väärtus, mis ületab tööjõu väärtuse. Tööliste poolt loodud lisavaartuse omastavad kapitalistid tasuta ja rikastuvad selle arvel.

Longetism - tsentralistlik vool Prantsuse Sotsialistlikus Parteis eesotsas G.Longega. Esimese maailmasõja ajal (1914-1918) ajasid longetistid kokkuleplastlikku poliitikat sotsiaalšovinistide suhtes. Hülgasid revolutsioonilise võitluse ja seisid "isamaa kaitsmise" positsioonil imperialistlikus sõjas.

Maailmavaade - vaadete, mõistete ja ettekujutuste süsteem ümbritsevast maailmast. Maailmavaade laiemas mõttes haarab kõiki inimese vaateid ümbritsevast tegelikkusest: filosoofilisi, ühiskondlik-poliitilisi, eetilisi, esteetilisi jt.

Marksism-leninism - teadus looduse ja ühiskonna arengu seadustest, ekspluuteeritavate masside revolutsioonist, sotsialismi võidust, kommunistliku ühiskonna ülesehitamisest.

Ministerialism - (ehk "ministri sotsialism", ka "mileranism") - sotsialistide kodanlikust reaktsioonilisest valitsusest osavõtu oportunistlik taktika. Termin tekkis seoses prantsuse sotsialisti Millerand'i astumisega kodanlikku valitsusse 1899.aastal.

Natsionalism - kodanliku ideoloogia ja poliitika üks printsiipe, mis avaldub rahvusliku eraldatuse idees ning teiste rahvaste umbusaldamises ja rahvastevahelise vaenu propageerimises. Kajastades rahvaste vastastikuste suhete iseloomu kapitalismi tingimustes, esineb natsionalism kahes vormis:

1) suurriiklik šovinism, millele on omane agressiivne, üleolev suhtumine teistesse rahvustesse, püüe saavutada privileege,

alistada ja orjastada teisi rahvaid, õhutada rahvuslikku väe-
nu, jutlustada üleolekut teistest (ka "rassiteooria");

2) kohalik natsionalism, mida iseloomustab rahvusliku endas-
sesulgumise taotlus ja teiste rahvuste umbusaldamine.

"Üldrahvalike" huvide loosungiga spekulierides kasuta-
vad kodanluse ja oportunisti ideoloogid natsionalismi töörah-
va klassiteadvuse mahasurumise, rahvusvahelise töölisliiku-
mise lõhestamise ning rahvusvaheliste sõdade ja kolonialismi
õigustamise vahendina.

Rahvusliku vabadusliikumise teataval etapil peavad kom-
munistid ajalooliselt õigustatuks rõhutatud rahvuse natsiona-
lismi toetamist (olenevalt selle ülddemokraatlikust sisust -
imperialismivastasest suunitlusest, poliitilise ja majandus-
liku iseseisvuse taotlemisest).

Oportunism - (ladina keeles "opportunus" - sobiv, mugav) -

1) olupoliitika; põhimõttelise järjekindluse puudus; 2) töö-
likklassi huve reetev ja kodanlusega kokkulepet taotlev poli-
itika töölisliikumises. Oportunism tekkis XIX saj. rahvus-
vahelises töölisliikumises ja sai II Internatsionaali partei-
des valitsevaks vooluks.

Poliitiline sektantlus - "pahempoolse" oportunisti eriharu
töölisliikumises, poliitika, mis viib kommunistlike partei-
de irdumiseni laialdastest rahvamassistest.

Proletariaat - palgatööliste klass kapitalistlikus ühiskon-
nas. Selle moodustavad inimesed, kes on ilma jäetud tootmis-
vahenditest, mistõttu nad on sunnitud müüma oma tööjõudu
tootmisvahendite omanikele - kapitalistidele.

Proletaarne internatsionalism - kõigi maade marksistlik-len-
ninlike parteide, töölikklassi ja töörahva rahvusvahelise
solidaarsuse ideoloogia ja poliitika üks põhiprintsiipe. Te-
ma olemust väljendab loosung: "Kõigi maade proletaarlased,
ühinege!" Proletaarse internatsionalismi aluseks on kõigi
maade tööliste peamiste klassihuvide ühtsus. Selles on pro-
letariaadi armastus oma kodumaa vastu, soov näha teda vaba-
na klassirõhumisest ja muust ikkest, orgaaniliselt ühendatud
toetus teiste maade töörahva võitlusele rahu, demokraatia ja
sotsialismi eest. Proletaarsele internatsionalismile on võõ-

ras üleolev suhtumine teistesse, ka kõige väiksematesse rahvustesse.

Rassid (europiidne, negriidne, mongoliidne) - ürgselt väljakujunenud suured inimrühmad, kelle välised erinevused tekkisid inimeste kauasest elunemisest erineva geograafia ja kliima tingimustes. Rassierinevused ei põhjusta inimeste võimete erinevust nende materiaalses või vaimses tegevuses.

Rahvas (v.k. народность) - inimeste ühtekuuluvuse ajalooline vorm orjandusliku ja feodaalkorra tingimustes, millele on juba omane (ehkki veel välja arenemata ja ebapüsival kujul) enam-vähem ühise keele, territooriumi, majanduse ja kultuuri järkjärguline kujunemine.

Rahvas üldmõistena tähendab elanikkonda (näit. Eesti NSV rahvas = Eesti NSV elanikkond).

Rahvus (v.k. нация, sks.k.Nation, ingl.k.nation) - inimeste ajalooliselt (feodalismi lagunemise ja tõusva kapitalismi tingimustes) väljakujunenud püsiva ühtekuuluvuse vorm, mis tuleb rahva asemele ja mille aluseks on ühine majanduselu, territoorium, keel, rahvuslik iseteadvus, kultuuri ja iseloomu rahvuslikud jooned. Hoolimata kultuuri klassiiseloost kodanlikus ühiskonnas, ilmnevad selles ühine rahvuslik omapära, iseloom ja psüühiline laad.

Reformism - töölisliikumises marksismi suhtes vaenulik oportunistlik suund, mis seab oma ülesandeks sotsiaalsete muudatuste teostamise reformide kaudu koostöös kodanliku klassiga, kõigutamata kapitalistliku korra aluseid. Reformism lülitab välja tööliste revolutsioonilise klassivõitluse, sotsialistliku revolutsiooni ja proletariaadi diktatuuri.

Revisionism - oportunistlik, marksismile vaenulik, kuid marksismi lipu all esinev vool revolutsioonilises töölisliikumises. Nimetuse sai sellest, et ta "revideerib" marksismi õpetust, selle revolutsioonilist programmi, strateegiat ja taktikat. Revisionism tekkis XIX saj. lõpul. Tema peamisteks esindajateks (XIX saj.lõpul ja XX saj.algul) olid Bernstein, Kautsky (Saksamaal), Adler, Bauer (Austrias), "ökonomistid" (Venemaal), prantsuse parempoolsed sotsialistid jt.

Revolutsioon (sotsiaalne) - murranguline pööre ühiskondlikus ja poliitilises (riiklikus) korras, ühiskondlike tootlike jõudude ja tootmissuhete arengus.

Riiklik-monopolistlik kapitalism - monopolistliku kapitalismi valitsemise vorm, millele on iseloomulik monopolide jõu ühendamine riigi jõuga ühtseks mehhanismiks, et rikastada monopole, maha suruda töölisliikumist ja rahvuslikku vabadusvõitlust ning päästa kapitalistlikku korda.

Sotsiaalšovinism - natsionalistlik vool rahvusvahelises töölisliikumises, mis tekkis Esimese maailmasõja ajal, kui rõhutati "kodanliku isamaa kaitsmise" ideed. V.I.Lenin kirjutab, et sotsiaalšovinism "on sotsialism sõnades, šovinism tegudes". "Sotsiaalšovinism, olles tegelikult "oma" (või üldise igasuguse) imperialistliku kodanluse privileegide, eeliste, riisumiste ja vägivalda kaitsmine, kujutab endast kõigi sotsialistlike veendumuste ja Baselis toimunud rahvusvahelise sotsialistliku kongressi otsuste täielikku reetmist" (V.I.Lenin, Teosed, 21.kd., lk.276).

Spartaklased - Saksa pahempoolsete sotsiaaldemokraatide revolutsioonilise organisatsiooni liikmed. Antud organisatsioon loodi Esimese maailmasõja alguses (K.Liebkecht, R.Luxemburg, K.Zetkin). Revolutsioonilise tegevuse suhtes olid spartaklased mõningates tähtsates teooria ja poliitika küsimustes ebaõigetest seisukohtadel.

Sugukond ja hõim (sugukondade liit) - inimeste ühtekuuluvuse esialgne ajalooline vorm ürgkogukonnas ühiste tootmistingimuste ja keelemurde ning veresuguluse alusel.

Tootlikud jõud - tootmisvahendid ja tootmiskogemustega inimesed. Tootlikud jõud väljendavad inimeste suhtumist tööobjekti, looduse jõududesse, mida kasutatakse vajalike materiaalsete hüvede tootmiseks.

Tootmissuhted - marksistliku ühiskonnateaduse põhimõisteid. Tootmissuhted peegeldavad ükskõik millises ühiskonnas eksisteerivaid objektiivseid, materiaalseid, inimeste teadvusest sõltumatuid suhteid, mis kujunevad välja inimeste vahel ühis-

kondliku produkti tootmisel, vahetamisel ja materiaalsete hüvede jaotamisel.

Töö - "Töö on kõigepealt inimese ja looduse vaheline protsess, milles inimene omaenese tegevuse kaudu vahendab, reguleerib ja kontrollib ainevahetust enese ja looduse vahel" (K.Marx. "Kapital", I kd., lk.159).

Töö on inimese olemasolu esimene ja põhiline tingimus. Välismaailma mõjutades muudab inimene nii seda kui ka iseennast. Tööprotsessis sisaldub kolm momenti: 1) inimese otsustarbekohane tegevus ehk töö ise, 2) objekt, 3) tööriistad, millega inimene objekti mõjutab. Kõigis klassilistes antagonistlikes ühiskondlik-majanduslikes formatsioonides saab inimene töö julma ekspluateerimise osaliseks. Ainult sotsialistlik revolutsioon vabastab tööliste ekspluateerimisest. Sotsialismi ja eriti kommunismi ajal saab töö oma tõelise tähenduse - olla mitte ainult eksisteerimise, vaid ka loomuliku innustuse ja naudingu allikaks.

Töö intensiivsus - töö pingete aste tootmise protsessis, mis on üheks tööviljakuse teguriks.

Tööjaotus - mitmesuguste tööalade liigendamine ja üksteisest tingitud eksisteerimine ühtses ühiskondliku tootmise süsteemis. Tööjaotuse iseloomu ja vormid määrab tootmisviiside (s.o. tootlike jõudude ja tootmissuhete) arenemine. Sotsialistlik ühiskond kasutab teadlikult ja plaanipäraselt vanalt ühiskonnalt pärandiks saanud tööjaotuse vorme, kuid hakkab kohe looma ka eeldusi uue, kommunistliku tööjaotuse loomiseks. Vana tööjaotuse likvideerimine muutub tootmise edasise kasvu ja isiksuse igakülgse harmoonilise arenemise, kommunismi võidu vajalikuks tingimuseks, loob eeldused oluliste erinevuste kaotamiseks vaimse ja füüsilise töö vahel.

Tööviljakus - töötaja võime valmistada antud tööajaühiku (tund, tööpäev jne.) vältel teatud hulk toodangut. Tööviljakuse tõusu all mõeldakse tööprotsessis toimuvat igasugust muutust, mis tooteühikule langevaid töökulutusi vähendab. Tööviljakus ja tooteühiku väärtus on teineteisega pöördvõrdelises sõltuvuses.

Trade-unionistlik poliitika (treid-juunion) - oportunistlik
vool töölisliikumises, reformistliku ideoloogia üks vorme.

Voluntarism - 1) idealistlik, reaktsiooniline filosoofia,
mille järgi olemise määrab inimese tahe;

2) idealistlikus psühholoogias - õpetus, mis omistab
tahtele määrava tähtsuse.

"Ökonomism" - oportunistlik vool vene sotsiaaldemokraatias
XIX saj. lõpul ja XX saj. algul.

S I S U K O R D

E e s s õ n a	3
NLKP ajaloo ainetest ja selle õppimise vajadusest (E.Mattisen)	4
Õppetöö korraldus ja vormid päevases ja õhtuses osakonnas (E.Mattisen)	7
Õppetöö korraldus ja vormid kaugõppeteaduskonnas. Kontrolltööde ja kollokviumide juhend (Ü.Taigro)	12
Nõuandeid loengute ja kirjanduse konspekterimiseks (U.Rukki)	14
Referaat ja selle oponeerimine. . . . (A.Päss)	19
Ilukirjanduse, teatri, kino ja kujutava kunsti kasutamises NLKP ajaloo õppimisel (E.Golubkina)	22
Ü T Ü NLKP ajaloo ring ja üliõpilaste konkursitööd (E.Ojasild)	25
Arvestused ja eksamid. (A.Sunila)	26
Seminarikavad ja kirjandus	
K.Marxi ja F.Engelsi "Kommunistliku partei manifest" (J.Leede)	29
V.I.Lenini raamat "Mis teha?" . . . (U.Rukki)	30
VSDTP II kongress. Partei esimese programmi vastuvõtmine (H.Tiido)	31
VSDTP III kongress. V.I.Lenini raamat "Sotsiaaldemokraatia kaks taktikat demokraatlikus revolutsioonis". (E.Ojasild)	33
Partei leninlik programm rahvusküsimuses (E.Mattisen)	35
Sotsialistliku revolutsiooni leninlik teooria (V.Reiman)	36
Kommunistlik Partei - Suure Sotsialistliku Oktoobrirevolutsiooni innustaja ja organiseerija (V.Reiman)	38
Sotsialistliku majanduse aluste rajamise leninlik plaan (V.I.Lenini teos "Nõukogude võimu järjekordsed ülesanded"). (E.Mattisen)	40
VK(b)P VIII kongress. Partei teine programm (E.Mattisen)	42
V.I.Lenini raamat "'Pahempoolsuse" lastehaigus kommunismis". (E.Schmidt)	44
Kommunistliku Partei X kongress. Üleminek uuele majanduspoliitikale. (J.Madis)	46

Revolutsiooniteooria edasiarendamine V.I.Lenini poolt. V.I.Lenini viimased artiklid, kõned ja kirjad. NSV Liidus sotsialismi ülesehitamise leninlik plaan (H.Tiido)	48
Partei võitlus NSV Liidu sotsialistliku industrialiseerimise eest. (F.Murumets)	50
NLKP võitlus leninliku kooperatsiooniplaani elluviimise eest. (J.Madis)	51
Sotsialismi võit NSV Liidus (J.Madis)	53
Partei Suure Isamaasõja aastatel. (J.Paul)	54
Põhjalikud muutused rahvusvahelises olukorras pärast Teist maailmasõda. Sotsialistliku maailmasüsteemi kujunemine. (A.Sunila)	56
Partei tegevus rahvamajanduse ja kultuuri taastamisel ning edasiarendamisel. (A.Sunila)	57
NLKP XX kongress kaasaegse rahvusvahelise arengu mõningatest printsiipialsetest küsimustest. NLKP võitlus rahvusvahelise kommunistliku liikumise ühtsuse eest. (V.Pertel)	59
NLKP XX kongress. Kurss kommunistliku ülesehitustöö arendamisele. (V.Pertel)	60
NLKP XXII kongress. NLKP uue programmi ja põhikirja vastuvõtmine. (A.Päss)	62
Partei tegevus XXII kongressi otsuste elluviimisel (A.Päss)	63
NLKP XXIII kongress rahvusvahelisest olukorrast ja NLKP välispoliitilisest tegevusest (H.Tiido)	64
NLKP XXIII kongress. Partei võitlus kommunismi materiaals-tehnilise baasi loomise eest (H.Tiido)	65
Eriseminaride kavad majandusteaduskonna üliõpilastele	
I eriseminari probleem: "EKP võitlus nõukogude võimu taaskestendamise eest (1920-1940)" (A.Sunila)	67
II eriseminari probleem: "NLKP - nõukogude ühiskonna juhtiv ja suunav jõud võitluses kommunismi eest" (H.Tiido)	71
Poliitilisi mõisteid.	76

Tasuta

A

31178

78419

TÜ RAAMATUKOGU

1 0300 00504409 6